

MAGYARORSZÁG LEGNAGYOBB!!!
KÖLCSÖNKÖNYVTÁRA!
 BUDAPESTEN
LAFITE és ELSNER
 bécsi-utca 6. sz.

A kimaradhatlan ternonyeremény 3 számban.

Sok év lefolyása alatt készült jártéktervem által sikerült nekem a 90 számbot egy elválasztani, hogy minden húzáskor 4 vagy 5 terno okvetlenül huzatik, azon kívül még sok ambo, tehát egy évre eső 36 húzáson keresztül 156 vagy 234 terno és megszámlálhatatlan ambo jön ki. Ezen játékterv több sorozata van felosztva, és egyily sorozatnak ára **csak 50 kr. o. é.** azonfölül minden vevő e vállalat becsületessége és alaposágáról meggyőződhetik.

Huzott sorozatok kieserlendők az 50 kr. lefizetése mellett kaphatók: Budapest, IV. ker. (Belváros) kéményvespré-utca 2. sz. I. em. 4. ajtó. Levélek bármilyen küldemény; felelet reményében helyben 8, vidékre 15 kr. posta-bélyeg, a vétel esetén egy-egy sorozatért 50 kr. melléklendő. N. H. 1594

A ternojátékterv kiadója.

LATZKOVITS A.

Budapest, váci-utca 18. „Nemzeti szálloda” épületben

ajánlja a farsangi időnyre

férfi-éj és női pipere rakltárát,

különösen: legkiválóbb minőségű chifon-ingeket darabját 2 frttól kezdve egész 3 frtig, kézelők 4 frttól 5 frtig, gallérok 2.40, 2.80 kr tucatzja. Prágai glaci-coszttyúk 1 frt. Nők számára 3 gombbal 1 frt 10 kr. Szövött alsó ingek izzadási ellen 90 krtól 1 forintig. 1614

Fontos minden gazdaságra nézve.

tengeri-morzsolók,

melvők segítségével egy egván meg-erősítés nélkül, egy nap alatt 10 mérték morzsolhat, ára csak 7 frt.

Eppen úgy ajánlom a gazdaság felszerelésé vashatos és takaréktűzhely-raktáratom és vas métermérték-részeket a legjutányosabb áron.

Feiweil Lipót.
 Gyár és raktár:
 Budapest, sárp-utca 22. szám
 saját házában.
 Képes árjegyzékek ingyen.

PRAESERVATIVES

legfinomabb francia és angol gyártmány, tucatzja 1-4 frtig, valamint mindennemű gummi cikkek sebészeti célokra. Ziegler János Grácban, gummi-gyártmányok és gummi-áru különlegességek raktára.

Kérelem

Könyves Tóth Kálmán
„A koporsónál”

ezimű halotti imákt. gyűjtőihez.

Mintán fentjelzett halotti imakönyv nemskóra sajtó alól kikerül, tisztelettel felkérem a t. gyűjtőket és mindazokat, kik e művet még az előfizetési áron megszerzni óhajtják, kegyeskedjenek az aláírottak névsorát hozzá beküldeni, mert megjelenése után a könyv csak a magasabb bolti áron lesz megszerzhető. Előfizetési vagy aláírási ára egy diszesen borbé kötött példánynak 2 frt o. é.

Miskolcz, január 10. 1876. Teljes tisztelettel **Fraenkel B.** kiadó-kirovás.

1641-3 **Az új esztendővel** az ónak gondjai egy

2400 frtos ternó

következtében megszűntek, a mely ternót Orlicz Rudolf, menyiségtanár Berlin, Wilhelmstrasse 127, játék-utastársával nyertem egész biztosan. Pest. Bollmann Ferencz.

A Franklin-Társulat
 magyar irodalmi intézet kiadásában Budapest (IV. ker. egyetem-utca 4-ik szám) megjelent és minden könyvtárbanál kapható:

A BÜNTETEK
 ÉS
BÜNTETÉSEIK.

A büntetőjog különös része.

Tekintettel az újabbkori törvényhozásra és hazai törvényjavaslatunkra.

Irta **SCHNIERER ALADÁR.**
 Ára füzve 3 frt.

A TALMUDZSIDÓ.

Minden rangú zsidó és kereszténynek megszívlelésül

benmutatja **Dr. ROHLING ÁGOST,** tanár.

Az eredetinek III-ik kiadása után magyarítva **GEMINI.**

Második kiadás.

Ára füzve 80 krajczár.

A véres pénz.

Regény.

Irta

WILLIAM COBB.

Fordította

CSUKÁSSI JÓZSEF.

Ára füzve 1 forint.

A KÉM.

REGÉNY.

Irta: **COOPER FENIMORE J.**

Angolból fordította

CSEREY JÓZSEF.

Két rész.

Ára a két résznek füzve 2 frt. 50 kr.

EMIL,

vagy

A NEVELÉSRŐL.

Irta

ROUSSEAU J. J.

Franciaából fordította és magyarázó jegyzetekkel ellátta

FÜHRER IGNÁCZ.

Ára füzve 2 frt 40 kr. o. é.

Wissnyey Gyula

váci-utca 11-ik szám,

ajánlja dúsán kiállított báll és menyasszonyi ruháit 25 frttól 30 frtig, nem különben fejrivarók és legyezöket legjutányosabb áron.

Farsang 1876!
 Tánc-, jelmezbáli és színházi legyezök legújabb dísz-variánsok, kitalálások, meggyőzők és megfélelő árnyban 1.50, 2.-, 2.60, 3, 4, 5, 6, 8, 11, 12, 15-35 frtig.
 Chatelainék (legyező - borgok) legújabb nemű 50 krtól 8 frtig.

Jeanne d'Arc-övek, vagis aranyozott, oxidált és ezüstölt ezüstművekből, selyem paszományból, szalagokból sat készült övek, melyek könnyedén a cipőre függesztve leggyőzőbb gyámsá szolgálnak, a mint utolsó újdonság az idén előkelő szerepet játszanak leányok hivatás, darabja 2.20, 3.-, 4.-, 4-5 forintig.

Átvezek. Báll bokréta **Észerek.** Könyvtárszék, gyer-látók változatos új. Novezetesen: Észermek, hölgyek és fer-díszes nemű 1 frttól készletek, mellék, fül-fák, zászló, 10 krtól kezdve 10 frtig. Függő, hajláncok, top-1 frtig, tréfa eredeti **Füszertánc** (Cs-látók, ehígyon-fűlek, torzképek, állatfajok, illan) randjelek több-megaképek, Medai tonot, stb. változatos leg-vel több meglepő új ingyások, shawl-tűk, újabb nemű, 30 krtól nemekben, tucatzja 18 drámszék élmom izzási 4 frtig, atlas, selyem krtól 6 frtig. **Tánc-rendek** hatáson 40 krtól 1 frtig, mint a vagy saját szí-**Térfelé piétk és me' színt** gyorsan **hatáson** minári és jelmezli **papír orrok** új meggyőzőtén v. **ÉKSZEREK,** rend-1 frtig. ruhák díszítéshez al-jelek, csatok, gombok, **Boboc-estélyek** halmas, színtűgy a va-övek, török készletben **hex való írás** földi kragló-gringyák-tritának, s o-e-nak **süvegek** színtele töl alig megkülönbö-zsajt izl s sz-rinti el-eredeti alában 20-30 krtól. élmom nemű, készítése is elvált-**színt** 10 krtól 6 frtig. latik.

Parisi arany, ezüst és gyémánt hajpor doboza 1.20 **Legfinomabb angol és francia illatszerek,** mindennemű fűsük, kefék s egyéb pipercikkek

da, vána-örök, melyekről sávesen szolgálunk részletes ábrás ár-jegyzékünkkel.

Jótekönyv célú tombola-játékokkal deszekötöt bál-**ok és mulatók** rend-ve biostmányának különös figye-mébe ajánljuk, miszerint az ezekhez szükséges kártyák, s a kivánsos nyerteménnyárgyak legújabb vála-estékával szolgálhatunk, a tekintve a nemcs e't ill' engedélyem mellet vállalkoz az összeállítás.

KERTÉSZ ÉS EISERT Budapest **Dorottya-utca 2. sz.** Irásbeli megbi asok utávért mellet gyorsan es átköri tenni.

A Franklin-Társulat
 magyar irodalmi intézet kiadásában Budapest (IV. ker. egyetem-utca 4-ik szám) megjelent és minden könyvtárbanál kapható:

Vallás és Tudomány.
 Irta: **DUX ADOLF.**
 TARTALMA: A világ rejtély. — Szent Péter és a természettudósok. — Az «isten» szó. — Vallás és tudomány testvérek. — Párhuzam hit és tudomány közt. — A fény mint szervező elv. — A heterogen nemzés. — Az ész kiválása. — A világ-mechanizmus.
 Ára füzve 60 kr.

VEZÉRCSILLAGOK
 vagyis
 velős mondatok és költői gondolatok honi és külföldi remekírók műveiből.
 Második bővített kiadása.
 Ára díszkötésben 3 frt.

Az osztrák-magyar birodalom hadseregnek szervezete.
 A m. kir. honvédelmi miniszter által 30119/1 E és 1875 számú rendelettel elfogadott **tan- és kézikönyv.**
 Irta **Sztráva Miklós,** m. kir. honv.-százados és tanár a m. kir. honv. Ludovica-akadémiában.
ELSŐ FÜZET.
Közös hadsereg.
 Ára füzve 2 frt.

Előfizetési föltételek: **VASÁRNAPI UJSÁG** és **POLITIKAI UJDSÁGOK** együtt: { egész évre - 12 frt } { fél évre - 6 frt } { negyed évre - 3 frt } { hónap a **VASÁRNAPI UJSÁG:** { egész évre - 6 frt } { fél évre - 3 frt } { hónap a **POLITIKAI UJDSÁGOK:** { egész évre - 6 frt } { fél évre - 3 frt } { hónap - 3 frt }

4. szám. — 1876. Budapest, január 23. XXIII. évfolyam.

II. Rákóczy Ferenc és Zrinyi Ilona sirja.

IDEGEN országban, idegen föld alatt nyugszanak hazánk szabadságharczainak legdicsebb bajnokai. E szent hamvoknak hazai földben kellene nyugodniok, hogy sirjaikhoz zarándokolniának az utódok hazaszeretetet tanulni. Távol hazájuktól fekvő sirjaikat nem a honfűi kegyelet, hanem a feledékenység moha fűdi el, s a nagy ritkán oda vetődő egy-egy honfi szívet kétszeresen járja át a fájdalom, midőn az egyszerű sírokat elhagyott állapotjukban látja.

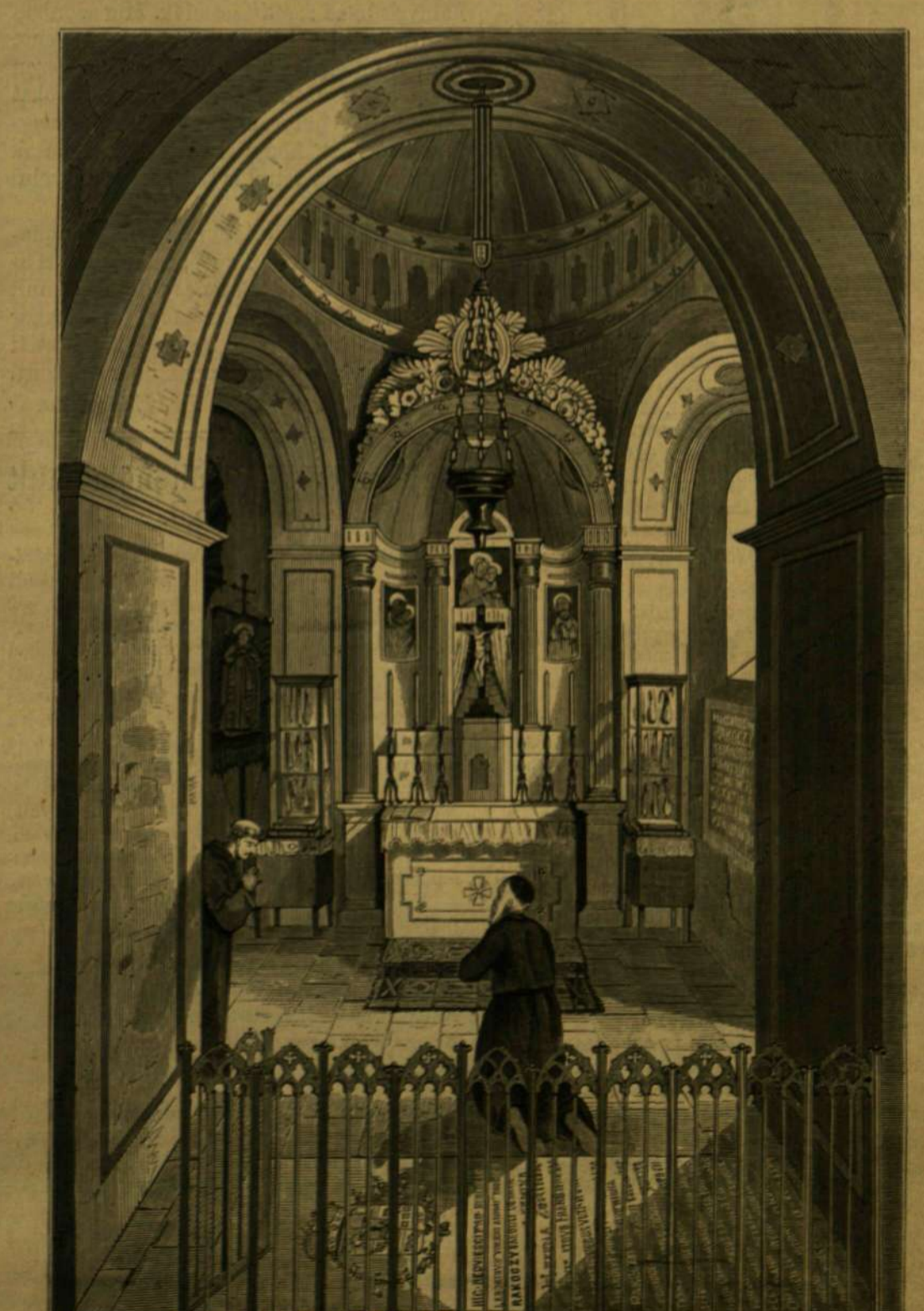
Tököli Imre sirja az izmídi örmény sírkertben leginkább ki van téve a pusztulásnak, pedig végakaratóban azon határozott kívánságát fejezte ki, hogy tetemeit Magyarország vagy Erdély valamely nagyobb városának Lutheránus templomába temessék el, tüzzenek zászlót és irjanak néhány sort fölibe. Végakarata maig sem teljesítettet.

Neje és mostoha fia Konstantinápolyban alussza örök álmait.

Zrinyi Ilona, a hősies lelkű fedelemasszony 1703-ban február 18-kán halt meg Izmídben, hol férjével a karloviczi békekötés óta belebezve élte magányos napjait. Tetemei Galatában a jezsuiták templomának egyik oltára mellé tétettek örök nyugalomra. Itt nyugodtak e nemes hamvak harminczkét esztendeig magányosan, míg fiának hült tetemei vele egy közös sirba nem tétettek.

II. Rákóczy Ferenc Rodosztóban 1735. évi ápril 8-kán (nagy-pénteki nap) három óra után reggel mondott bucsut e földi életnek. Elköltözött az ő menekült társainak köréből, kiknek ő atyjok volt; árvaságra juttatta őket. Főkamarása Zágoni Mikes Kelemen híven és részletesen írja le utolsó óráját, halálát és temetését. Halála után pár napra szívet — végakaratóhoz képest — Franciaországba küldték. Testének bebrészeit a felboncolás után ládába tevév, a rodosztói görög templomba tétették el; testét bebalzsamozták s őrizték jul. 4-ikéig, mikor a porta engedélyével édes anyja mellé tétették. Ezt a szabadalmat ő a fényes porta nagyvezérével. Ali pasától külön bucsuzó levelében kérte ki. Temetése — akaratóhoz képest — minden világi

pompa nélkül történt. A temetésről hagyjuk a jó öreg Mikeset beszélni, a ki azt következőleg írja le:
 „A porta megengedvén, hogy titkon a szegény urunk testét Konstantinápolyba vihessük, egy nagy lidát csináltatván, a koporsót belé záratam, hajóra tétettem, és egynehány magammal 4-ikben megindul-

II. Rákóczy Ferenc és Zrinyi Ilona sirja a konstantinápolyi galatai r. kath. templomban.

tam, 6-ikban Konstantinápolyba érkezvén, a ládát, a kiben a koporsó volt; a jezsuitákhoz küldöttem. A koporsót kivévén belőle, felnyitották, hogy a testet meglás- sák. Sirt pedig azon a helyen ástak, a hová temették volt az urnak anyját. A kinek is csak a koponyáját találták meg és azt a fia koporsójába bezárták, és együtt eltemették.

Ha Galatának Jükszek kaldirim (ma- gas kövezet) nevű kapaszkodóján a Galata torony átellenébe értünk, jobbra egy szűk utca visz a lazaristák kőfalkerítésű zárdá- jához. E szerzet kolostorát előbb a benczék birták, Rákóczy idejében a jezsuitáké volt. E szerzet templomának meglátoga- tását egy magyar sem fogja elmulasztani, ha sorsa a török fővárosba vezérli. A templom hajójának jobboldali fülkéjében az oltár számolya előtt van a Rákóczy sírköve, mely alatt keskeny boltüregben pihenek a nagy férfinak földi maradvá- nyai. A sírkövön, mely fekhelyét jelzi, a felirat felett a Rákóczy család címere lát- ható s a következő felírás:

HIC REQUIESCIT FRANCISCVS
II. RÁKÓCZY, DEI GRATIA ELECTVS
TRANSYLVANIAE PRINCEPS,
PARTIVM REGNI HUNGARIAE
DOMINVS ET SICVLORVM COMES,
AETATIS SVAE XII. A MATRE
AVVLSVS, MIRO DIVINAE PROVIDENTIAE
ORDINE PER CARCERES, PER EXILIA,
ET PER VARIÁ VITAE DISCRIMINA ADUCTVS,
HIC REQUIESCIT MATRI
PER MORTEM REDDITVS, QUIETEM
QUAM VIVIS IGNORAVIT, IN DOMINO
REPERIT, ANNO SALVTIS MDCXXXV.
OCTAVA APRILIS, AETATIS SVAE LIX.

(Itt nyugszik II-ik Rákóczy Ferencz, Isten kegyelméből Erdély választott fejedelme, Magyar- ország kaposolt részének ura és a székelyek grófia, tizenkét éves korában anyjától elszakítva, az isteni gondviselés esodálatos rendelkezésén fogva börtönökön, száműzetéseken és az élet különböző viszonta- gáin keresztül vezetve, a halál által itt nyugvó anyjának visszahatván, a nyugalmat, melyet éle- tében nem ismert, az Urban megtalálta. Az üdv 1735-évében ápril 8-án, 59 éves korában.)

Mikor Rákóczyt eltemették, az előbb anyja sírját jelző sírkövet felszedték és az oltár jobbára eső ahlak alá a falba illesz- tették.

Zrínyi Ilona sírjára a következő:

HIC REQUIESCIT AB HEROICIS LABORIBVS
VIRILIS ANIMI MVLTI, RECVS SUI AC SABVLI GLORIA,
CELSISSIMA DOMINA HELENA ZERINIA,
ZERINIAE ATQVE FRANCOPIANAE GENTIS DECVS VLTIMVM,
TÖKÖLYI PRINCEPS Vxor, OLIM RÁKÓCZYI,
VTROVQVE DIGNA CONIUG,
MAGNIS APVD ORBEM, TRANSYLV. HUNG., SICVLOS
INGLYTA TITVLIS
FACTIS INGENIVS TOTO IN ORBE CLARIOR,
VARIOS AEQVA MENTE FORTVNAE CASVS EXPERTA,
PAR PROSPERIS, MAJOR ADVERSIS
OVMVLATIS CHRISTIANA PIETATE BELLICIS LABORIBVS
FORTEM DOMINO REDDIDIT ANIMAM
MORTEM EDUCATA IN RVDO FLORVM CAMPO
AD NICOMEDENSEM BITHYNIAE SINVM
ANNO SALVTIS MDCCLIII. AETATIS LX. DIE XVIII.
FEBRVARI.

(Itt nyugszik hőies áradalmi után a férfias lelki nő, nemének és szadának dicsősége, fenséges Zrínyi Ilona ura, a Zrínyi- és Francoán-nemzet-

ség utolsó dísz, Tökölly s korábban Rákóczy fejde- lem felesége, mindkettőnek méltó társa, a horvátok- nál, erdélyieknél, magyaroknál és székelyeknél magas címekkel kitüntetve s nagy tettei által az egész föld kerékén ismerte. A sors különböző viszontagságait jámbor lélekkel tűrte. Szilárd volt a kedve, még nagyobb az összehalmozódott ked- vezőtlen hadi körülményekkel szemben és erős lelkét keresztényi megyenyűséggel adta vissza az Urnak, elnyervén a halált virágos-mezőjén Bithyniában a nicomediái öbölnél az üdvnek 1703-ik évében febr. 18-ik napján, 60 éves korában.)

Mindkét sírkő teljes épségben van, ha- bár különös gondot nem is fordítanak rájuk.

A miséző pap mindennap tapodja a Rákóczy sírkövét s csak ennyiben van rom- lásnak kitéve.

A magyar, ki e templom falai közé lép s a sekrestyés által készséggel megmuta- tott sírt látja, mély gondolatokba merül el s egy egész kornak történelme vonul át emlékezetében.

Itt nyugszanak, idegen földben, hon- fiaktól csak gyéren látogatott helyen törté- nelmünknek nagy alakjai. Vajjon sikerül- lend-e ama sokat pengetett tervet, hogy e földi maradványok haza szállíttassanak, végrehajtani? Most alkalmat veszek ma- gamnak ismételni azt, mit e sírokra vonat- kozólag már évek előtt, még Törökország- ban laktamkor megérintettem s azóta ismételtén megújítottam, hogy a hazafiai kegyelet lehessen módot arra, hogy e drága hamvak haza szállíttassanak. Míg azonban ezt észbe vennék, gondoskodnia kellene, hogy a pusztulásnak induló sírok egészen el ne enyészzenek. Kötelességünk azokat jobb karba helyezni, hogy ezzel is meg- mutassuk azt, hogy jelesőseinket nemcsak szóval, hanem tettel is tisztelni és kegyelni tudjuk.

A sírokat feltüntető rajz arról az aqua- rell festményről van véve, melyet gr. Ha- dikné szül. gróf Barkóczy Ilona a mult őszszel tett konstantinápolyi utazásakor Thomaskiewitz Felix festővel készíttetett és a nemzeti muzeumnak ajándékozott.

Dr. Erdődi Béla.

Egy ismeretlen költő a mult századból.

Kutatásaim közben a muzeum könyvtá- rban egy négy lapra terjedő költemény akadt kezembe, melynek czíme: „Egy árva gerlicének sohajtozó zokogási”; megjelent 1743-ban. Szer- zője neve nincs kitéve, de a vers olvasása közben sejteni kezdtem, hogy nő írta, mivel egy helyütt „Kerti szép virághoz”, másutt „özvegy gerlicé- hez” hasonlítja magát; s e véleményem igazolva lón, mert a versfőkből gróf Barkóczy Borbála neve vált ki. A költő életéről, a családi össze- kötéseken kívül, semmit sem tudunk. Atyja, Barkóczy Ferencz gróf, Rákóczy tábornoka volt; bátyja, szintén Barkóczy Ferencz, esztergami érsek, primás, s a tudományok nagylelkű párt- fogója; férje Cziráky József gr. királyi tanácsos. — Költeménye, melyben fellelhető az érzelem mélysege, s némi költőiség. — a következő:

Egy árva gerlicének sohajtozó zokogási.

Gyászba borult és merült tündöklő napfényem.
Midőn elenyészett az éltető reményem,
Azért szívem zokog, bánatban szomorog,
Mig élek, jaj csak félek, mint kesergő lélek.

Reményességem szűt fű, kik vigan bimbóztak,
Csak hűt, jajt, kint, gyászt-adó virágokat hoztak,
Ékes rózsát vártam, fájós tövist láttam,
Mely szívemet kísérti, s új-új sebbel sérti.

Óránként a jó kedvben, örömmel újultam,
Szomorúság mit tegyen, azt nem is gondoltam;
Mikor szívem vidult, a szerenésen fordult,
Rám megharagudott és fölláborodott.

Fájdalmat és nagy veszyelt ártatlan fejmem,
Gyászos árvaságot hozott az életmre,
Kinesemtől megfosztott, örömré gyászt osztott
Siralomban meréte és megkeseréte.

Bevette már szokásul ez a hamis világ,
Hogy színeze ö magát mint tavaszi virág,
Ígér sok örömet, de ad több vad ürömet,
Mézes pohárt köszön rád és mérget innod ad.

Abban példa vagyok én is, egy szerencsétlen,
Panaszos bánatokban, kesergő, kedvetlen,
Szerencse ez világ, hívsággal esaló ág,
Éltemre jajt fordított és megszomorított.

Ritka is kinek ezek egyaránt kedveznek,
Mert bár sokszor némelyek kedvre eveznek,
De habok hirtelen támadnak képtelen,
Örömökre gyászt hoznak, siralmat okoznak.

Kedves szele fűdögált az én vitorláimnak,
De szerencse elhagyván kormányát záráimnak,
Hajbát rám árasztá, zöld ágam galaszta,
Örömemet elvette, siralomná tette.

Olyan voltam valaha, mint kertben szép virág,
De jaj már elhervadtam, mint egy fonnyadó ág,
Bús szívem gondban jár, mint kis árva madár,
Bűnát gyászszal anyihitem, s bánattal felejttem.

Csak óhajítás és panasz már az én életem,
Béhunyt vig napfényemet fel nem remélhetem,
Mint özvegy gerlice vagy jajgató fecske,
Szomorú gyászban élek, míg bennem lesz lélek.

Zöngő nótáknak szívet frissítő harmatja,
Az én elmémet csak sok búval hasogatja,
Szívemet epeztí, nagy bánat terjeszti,
Éltemet emészti, kesergésre készti.

Jaj az életem folyása és nagy keserűség,
Bű, gond, bánat, siralom, gyász, baj, kedvetlenség,
Melyben csak istenhez bízom, hogy számon lesz,
Hive ügyét meghallja és megvigasztalja.

Barátság színe alatt ám bér lizelkedjél,
Világ, csalárdsággal rajtam incselkedjél,
De színes javadnak, megcsaló szavadnak,
Nem léssen már hitele, s nálam bévetele.

Okom erre nagy sebem, azt tőled szenvedem,
Szívemet mely epeztí, s majd ketté repesztí,
Mert fris vizre vittél, szomjan eresztettél,
Kiért újul sok gondom, kikben szomorodom.

Ragyogott szép öröme vidám életemnek,
De felhőkkel sötétült napja vig kedvemnek,
Mikor már nem véltem, balsortól nem féltem,
Akkor, jaj szerencsétlen, történt gyászos lételem.

Bizony azt jajjal érzem, az általlátott seb,
Szenvedés türesére lett mindenkor könnyebb,
Mint mely jön feletlen és sújtott véletlen,
Ez szokott megemésztni és halálra késztni.

Azért e lizelkedő hamis rossz világotl,
Mint töredékeny ágtól, ez gyarló hívságtól,
Semmi jót nem várok, csak istenhez járok,
Azt imádom, dicsérem, míg végemet érem.

Leromlott ügyemnek sorsát, kérvén, megtekintí,
Vigasztaló irgalmat bús fejmemre hintí,
Gondviselőm leszem, erős hittel hiszem,
S e mostani gyötrelmem lesz nála kegyelmem.

Al, uraság, drága kincs, arany, fénylő ezüst,
Csak mind haszontalanok, elenyészők mint füst,
Csak az isten jó kincs, annál semmi jobb sincs,
Azért az egy istenem lesz nekem mindenem.

A költemény elegiai hangulata azt tanu- sítja, hogy szerzőjét nagy fájdalom, váratlan csapás, kétség nélkül valamely kedves személy elvesztése indította az írásra. It-e költőnők e versen kívül mást is, nem tudom, de valészí- nűnek tartom, mivel a versforma minden gyön- gesége mellett is némi ügyességre, gyakorlat- ságra mutat, s ebből sejtethető, hogy ez nem első kísérlete.

Ij. Szimpei József.

A CSUDÁLATOS TÖRTÉNET.

(Nagy-mama meséje.)

Irta Baksay Sándor.
(Folytatás.)

Másik hónap mulva ismét küldött leve- let. Tudatta, hogy csak most jött meg legációból. Ezzel is baja volt, mert mikor legációt ment kérni a professorokhoz, azok azt mondták, hogy ilyen fiatal ember- nek még nem jut, egyébiránt, ha jut, me- het bizvást. Sőt Varjas professor még tovább ment és telhetetlennek nevezte, a miért nem éri be két jótéteménnyel. Mintha bizony Varjas uram szerezte volna neki akár egyiket, akár másikat. De kifog- tott a professorokon, mert ment egyenesen a püspökhöz és elmondta panaszát. A pü- pök aztán meghagyta a professoroknak, hogy Déralomra (ott lakott a püspök test- vére) küldjék ki. Varjas uram majd meg- pukkadt mérgében; a püspököt erőtelen- nek nevezte, és kijelentette, hogy nem fog engedelmeskedni. De a többi professorok azt mondták, hogy a püspököt nem lehet kompromittálni, s kivanatát megtagadni nem szabad. Így ment ő ki Déralomra, s meg is jött már, hozván 50 frtot, most már van neki száztíz forintja, a közelebbi félév elején ismét kap Küngösi úrtól 60 frtot: akkor lesz 170 frtja, egy lázsiás és egy huszas. De kell is ám, mert a fehér- neműi igen durvak, olyan háznál nem lehet házvásvonban járni, eddig is előin- gekkel takargatta, hanem most akar venni fodros elejű ingeket, lehet kapni készen. Csizmáját is kell varratni, mert olyan ház- nál borjubör csizmában nem járhat....

„Biz azok az ingek és csizmák elég szegény emberesek, de hát Ákháb Endre olyanokkal járta ki az iskoláit, sőt a trak- tualis gyülekeket is.....“

„Ej, édes atyjuk! a fiatal ember szereti a csinosságot. Egyéb öröme sincs abban az idegen városban. Aztán lásd, jobb ha megbecsüli a pénzt, ha már megvan, mintha eltékozolná. Jövőre a mi szegény Józsefünk is utána megy, milyen jó lesz, ha segíthet rajta.“

„Azt hiszed?“ kérdé Ákháb Endre. Azután nem szólt többet egész nap.

Az év végével küldött levele tele volt írva diadallal. Keserűséggel kezdte a leve- let, hogy a professorok a rendelkezésük alatti jutalmakat úgy osztották ki, hogy ő neki egy fillért sem adtak. Csak az ő osz- tályában is tizenketten kaptak, holott ő volt az első százhusz novitius között. Azzal vetették a dolgot, hogy ő ugy is felesle- gen van jutalmazva. Varjas professor műve az egész. De most nem fogtak ki rajta, mert ő bőven van jutalmazva a pályadíjak által, melyeket pályamunkáival nyert. A theologiai és jogi pályakérdéseken kívül ugyanis mindenre pályázott és mindenütt nyert. A matematikai, a historiai kérdés, a legszebb növénygyűjtemény, a legjobb latin vers, a legjobb magyar ballada, a leg- jobb görög fordítás, a legjobb szavaltat pályadíjait mind ő nyerte. Az ifjuság éljen- zéssel fogadta eleinte, de biz utóljára el- fogta az irigység a patriotákat és az éljenük püsszegessé változott. Neki ez nem fájt; néma megvetéssel viszonozta tanulótsárai kajánságát, és öntudatában keres ellene megnyugtatót. Vakációra nem jön haza, mert kimegy az urfival a pusztára....

„Itt van a Coriolanusod levele, telve a nyert zászlókkal!“ szolt fanyar mosolyval

Ákháb, midőn a levelet átolvasván nejeknek nyujtotta.

„Minő szép, minő öröm!“ szolt Ák- hábné, mikor a levelet könnyező szemekkel átfutotta.

„Én nem találok benne semmi szé- pet“, felelt szárazon Ákháb. „Az egész dicsőség egy mephitikus iszapban gyökeredzik, melynek kapzsóság a neve, és a vasgyúróra emlékeztet, a ki vásárról vásárra jár magát pénzért produkálni. Majd meg- lásd a mi Aronunkból Ákán lesz...“

„Oh édes atyjuk! nem lehet még ő neki olyan finom érzéke, hogy ilyen meg- különböztetést tudjon tenni. Gyermekek ő még, a ki minden színes üvegdarabot kincsnek tekint és zsebre rak. Lásd, még én is örültem neki, s nálad nélkül eszembe sem jutott volna a dolognak erre a kényes erkölcsi oldalára gondolni.“

Ákháb azonban nem állhatta meg, hogy véleményét meg ne mondja Aronnak. „Édes fiam“, írta neki „vettük leveledet, melyben értesítesz szerencsés pályázataidról. Édes anyád örül, mert ő a szívelel bírál, én pedig aggodom, mert én a lélekem alapján ítélek. Ha egy koszorut nyertél volna, örülnék, mert az egy sokáig frissen marad, de a sok összefüllik és megbüzhődik, ve- hetted ezt észre tanuló társaid ítéletéből, kik igen helyesen ítélték. Az ő éljenzésük megmutatta meddig a dicsőség, a püssze- gessel kezdődött a szegény. Különben nem rovom fel, de intelek, hogy tehetségeidet ne tedd nyereszkedés eszközévé. Korlátozd becsvágyadat, mert félek, hogy alatta tisz- táltalan kapzsóság rejlik. Ezentul elég le- gyen két, legfeljebb három pályázat, annak is a nehezebbje. A könnyebbet hagyd másoknak. Az őszszel, ha isten engedi, József öcséd is megy. Bánj vele szeretettel, és segíts is, a miben lehet, mert sokan vagytok...“

Bizony nem korlátozta az magát. Azután is évről évre az övé lett minden pályadíj. Utóljára nem is pályázott senki, hiszen tud- ták, hogy ugy is hiába. A zárünnepélyek is elvesztették élénkségüket, mert az ifjuság csak feliből harmadából jelent meg, azok is egymással suttogtak, legyeket fogdostak, s rá se hallgattak a mint a professorok közönnyel bontogatták a jelíges levelekét és hirdették ki száraz hangon: Áron, Áron, Áron. Semmi „éljen“, legfeljebb a profes- sorok mordultak meg foghegyen....

Ákhábék a következő őszön csakugyan elindították József fiukat Debreczenben. Szegény Ákháb csak felényit tett volna is érte, mint Áronért! De bezzeg nem kö- nyörgött most a püspöknek, Csentei uram- nál sem alkalmatlankodott, Küngösi urat sem keresett, mégcsak egy napi járó földre sem kísérté el fiát, hanem kezébe adott 50 vfrtot és utnak eresztette. Azt mondta neki: „Fiam! eléggé fel vagy nyesve, most már rajtad áll, hogy tovább nőj és jó gyü- möléseket teremj! Bizzál istenben. Áron bátyád is ott lesz. — az is segíthet rajtad.“

Nemsokára írta József, hogy szeren- cesen megérkezett. Áron bátyja igen örült neki, egy hétig gondoskodott is az élém- ről, azután szerzett neki két tanítványt, egy pániástát és egy cibizist; a seniorral való barátságánál fogva: beszerzette a halottra járó diákok közé, már most petákra is jár.

„Azt a hat pár fehérneműt is — a mit a lelkem édes anyám adott neki — nekem adta, mert neki vannak igen szép ingei. Ne busuljanak rajtam édes jó szüleim, mert

nekem igen jó dolgom van. Ezzel maradok engedelmes fiok József.“

„Látod édes atya! — szolt Ákhábné szeméit törölgetve, — kár volt ilyen kemé- nyen itélni szegény Áronról. Milyen gonja van a kisebbre. Már most én nem is busu- lok semmit, mert még ha az ur parancsolna is velünk, lesz a ki gondjukat viseli. Nem hagyják el egymást, hanem a nagyobb segíti a kisebbet.“

IV.

Mult az idő. Az Ákháb gyerekek közül már a második is Debreczenbe került (és helyette az ötödik vitetett a paskuti gym- náziumba jó erős satingló felöltő, puko- vai posztó téli kabát, kis katonás sipka és kettős talpu borjubör csizmával együtt). Áron már akkor négy éves diák volt és jurista. Szokás szerint megírta, hogy Dá- niel szerencsésen megérkezett. Egyszer- smind egy kis szivességre kérte gyámaty- ját. Ő ugyan iskoláit sokáig gyámatyja neve után Ákháb Áron név alatt folytatta, de minthogy, — a mint gyámatyjától hal- lotta — póljája T. A. betükkel volt jegyezve, ebből azt következteti, hogy az ő családi nevének is T. betűt kell kezdődni. Okai vannak hinni, s reméli, hogy fel is derít- heti, hogy az a T. betű Tázlár-t jelent. Ezért már subscribálása alkalmával Táz- lári Ákháb Áron (Albert) név alatt jegyezte be magát a nokhéribe, azóta pedig inkább tanulótsárai szeszélyéből, mint saját akaratából az Ákháb és Áron nevek kikoptak nevéből. Kéri annál fogva gyámatyját, hogy leveleit ezentul Tázlári Albertnek czi- mezze...

Ákháb földhöz vágta ezt a levelet, az- után felvette, összeszaggatta és rágázolt a rongyaira. „Számár, kórságos, hívságos bolond! Benned van mind a hét ördög! Elvette az isten az eszedet!“

A Tázlári név nem volt költött név. Egy szomorú sorsu grófi család neve ez édes fiam, kinek Somosd körül nagy jószá- gai voltak. Ákháb Endre elődjének idejé- ben történt még, — mintegy másfél évvel Áron találatása előtt, hogy a grófné férjé- től gróf Tázlári Dávidtól, Somosdra mene- kült egy paraszt házhoz. Ott szülte el gye- rekét; a somosi páp, Ákháb elődje keresztel- te meg, és a keresztelő könyvbé be is jegyezte:

Szülék: Méltóságos gróf Tázlári Dávid és fel. Tamár Anna.

Fiú: Albert.

Kereszt szülék: Tiszteletes ns. Béla- ujjvári Baltha Gergely predikátor és fel. ns. Vogyola Éva.

A grófné még néhány hétig a faluban maradt, azután ugy eltűnt gyermekével együtt, hogy sohasem tudták meg hova lett. Beszlétek, hogy a gróf az asszonyt gyer- mekestül kaszatömlőzbe vettette, a miért a király a grófot akasztófára ítélte volna, és csak nagy kérésre kegyelmezett meg neki, de oly feltétel alatt, hogy míg él, nyakába egy kötelet viseljen aranyláncz helyett. Ez azonban mese. Csak az az igaz, hogy a grófné és gyermeke örökre eltűntek. Az is igaz, hogy a gróf tiltakozott az anyakönyvi bejegyzés ellen, és a maga nevé a szülők rovatából a superintendens által kitöröltette. Magam láttam a bejegy- zést is, a törlest is.

Szegény Áron azt vette fejébe, hogy ő az eltűnt grófi fiú, pedig kéthetes alig volt, mikor Ákhábék találták.

(Folyt. követc.)

Svájcezi képek.

I.

A berni felvidék.

Általános el van ismerve az idegenek által, hogy a kis Helvézia nem csupán a természetnek bőkezűleg ráparazolt ritka szépségei, hanem lakóinak kedvessége és nyájassága miatt is Európa egyik legvonzóbb és legkedvel-

sen beutazható területén teljes mértékben és a legtökéletesebb összeállításban egyesíti mindazt a szépet és nagyszerűt, a mi Svájcot a művelt világ kényeztetésének soha meg nem unt találkozó helyévé teszi. Néhány órai utat a vándort a szép fekvésű Rosenlauer nevű faluból a Grimsel kihalt kősvatagjain, a handecki havasokon keresztül s az itt levő csodaszép vízesés kettős zuhatagja mellett Meyringenbe viszi, a hol a nagy terjedelmű havasi legelők, tisztas kora dió- és hársfák lombjai által beárnyalt idylli havasi lakok

dítől kezdve a délnyugaton őrt álló még magasabb Monte-Rosáig, számtalan kisebb csuéstól környeztetten.

Egy zordon lejtőn pár óráig alá felé haladva csakhamar a Grindelwald völgyébe ér az utas, hol az óriási glácscherek a szebbnél szebb virágokkal borított havasi legelők széléig nyulnak le, és a hol a természet sajátos szeszélyében legkedvesebb és legborzasztóbb tüneményét oly közel helyezte egymáshoz, hogy a legelkenyetzetebb hölgy finom és gyöngye lábcskaja is

A WETTERHORN ÉS WELLHORN.

(Engelhorn „Schweizerland“ című képes vállalatából.)

tebb országa. Svájc e két kiváló előnyét nem győzik eléggé dicsérni az utazók. Bár ez őszinte dicséret és elismerés az egész országot illeti, arra mégis különösen az úgynevezett „berni felvidék“ (Berni Oberland) tarthat igényt, melyben Svájcnak úgy természeti nagyszerűségei, mint lakóinak társadalmi jó és kedves tulajdonai úgy szólnán összpontosulva vannak. E valóban meglepően szép vidék, melyhez hasonlót egész földrésznünkön hiába keresnénk, aránylag csekély s pár nap alatt szélteben s hosszában kényelme-

és az előtök látható festői embercsoportok, valamint a minden oldalról aláuhanó hegyi patakok vidám esörgedezése a mesés Tempe völgyébe varázsolják a lelket. Természeti szépségekben páratlanul gazdag és változatos hegyi utazás után a Reichenbach hétszeres zuhatagjai s a Wetterhorn halvány ezüstsínű hógúlaja mellett elhaladva néhány óra múlva a Faulhornhoz érünk, hol az Alpok magas csúcsai fehér hermelin palástjaikba burkolva egész hosszú sort képeznek, az északkeleten emelkedő magas Dö-

kényelmesen s minden baj nélkül léphet át egyikről a másikra és ha őt az örökös jég rideg birodalma visszariasztotta, ugyanazon pillanatban már a legszebb virágokkal hintett mosolygó pázsitra menekülhet.

Még egy rövidke és nem is nagyon fárasztó vándorlás fölfelé a Wengern-Alp ormára, az ősz természet kietlen, de elragadóan szép és nagyszerű ölébe vezet az utazót. Körülte havasi nyájak kolompolnak és a mélységek világa homályos ködlepben enyészik el alatta. Vele át-

ellenben kísértészerű óriási szörnyeteg gyanánt a Jungfrau hatalmas hegycsúcsa emelkedik ég felé oly közel, hogy e közelség tudata ijesztő, lélekzetfojtó hatást gyakorolt reá iszonyu sziklabérceivel, szédítő meredélyeivel, jégboltozataival és hómezőivel, a melyekről mindegyre dörgő hógörgetegek zuhannak le a mélyen alant elterülő sziklavölgybe, mely a nézőt a Jungfrautól elválasztja. A ki e nagyszerű szép havasi tájat egyszer látta, bizonyára soha sem fogja többé elfeledni.

ménynek lehet tartani, hogy Svájc nagyobb tavain ma már gőzerővel járhat az utazó. Bár a menetdíjak, főleg a vierwaldstätti tón, meglehetősen magasak, de azért az utazás még így is sokkal jutányosabb, mint mikor evezőkkel vagy vitorlakkal ellátott bárkákon, vagy éppen kocsin kellett egyik helyről a másikra utazni. Különben a hajózás mestersége Svájcban még mindig gyermekkorát éli s nem ritkán komoly veszéllyel jár. A mély sziklavölgyekből és hasadásokból gyakran rontanak elő veszélyes

vadregényesebbekké válnak. E tó Svájcban éppen a közepén fekszik, s történelmi tekintetben is az ország legnevezetesebb vidéke közé tartozik, mert partjai körül terül el az a négy kanton, melyek a svájcei szövetséget legelőször megalapították. Nyugoti partja Luzernhez tartozik; ha jobb felé a mély öbölbe tekintünk, Stanz városkának, Unterwalden kanton székhelyének tornya csillog előtünk; ha pedig a tó kanyarulatait annak déli esucesáig követjük, Uri kanton táru elénkbe, míg ellenben a balfelől eső partok,

A VIERWALDSTÄTTI TÓ FLUELLEN MELLETT.

(Engelhorn „Schweizerland“ című képes vállalatából.)

II.

A vierwaldstätti tó.

Ha valamelyik svájcei tó hasonlít Norvégia fjordjaihoz (apró és keskeny tengeröböl), akkor ez bizonyára a vierwaldstätti tó, e sziklamedence lesz, kopár, legtöbb helyen vadregényes partjaival, fenyveseivel a melyek itt-ott a hegyoldalokat díszítik és festői környezetével. A tó gyakran hullámzó vizét ma már apró gőzhajók szeldeklik és bizonyára megbecsülhetetlen jóté-

szélrohámok, s ilyenkor ugyancsak igyekezik mindenféle vízi jármű, akár gőzös, akár vitorlás hajó, akár egyszerű halász-bárka, a legközelebb eső biztos kikötőbe menekülni.

A svájcei tavak, mint minden hegyi tó, igen mélyek, s így a vierwaldstätti tó is néhol 900 lábnyi mély, ellenben szélessége alig haladja meg a fél mérföldet. Nyolcezer láb magas sziklafalak közé van beékelve, melyek közt kigyózva húzódik tova s minél feljebb észak felé halad hullámain a gőzös, partjai annál szebbekké és

Küssnacht és a Rigi, Schwyz kantonhoz tartoznak, mely a hegyek oldalán, a schwyzi Haken magas gúlái alatt csodásan szép fekvéssel díszeskedik.

Egyetlen svájcei tónak sincsen oly nagyszerű fekvése és környezete, mint a vierwaldstätti tónak. Uriban hólepte csúcsok és hatalmas glácscherek emelkednek a magasba; a lejtőket szép havasi legelők díszítik s a hegyoldalak sötét zöld színét itt-ott sűrű erdő és kopár szikla váltja fel, a legbarátságosabb, verőfényes és ter-

mekény völgyek és partvidékek meredek, mogyorva sziklafalakkal váltakozva, melyek az előbbiekkel más helyeken alig föltalálható meglepően szép ellentétet képeznek. E sajátos ellentétet jellemzi Svájczot leginkább. A hó és jég közvetlen közelében gyakran gyümöcsfák virágoznak és a sziklák rengeteg óriásainak lábainál mosolygó rétek terülnek el, s a kövér nyájak néhol éppen a glacierek szélén legelésznek.

Svájcz két legszebb tájrészletének rajzát mutatjuk be olvasóinknak ez alkalommal Engelhorn stuttgarti kiadó legújabb vállalatából, mely Svájczot képen és leírásban fogja ismertetni, s méltó társa leendő ugyanazon kiadónál nemrég megjelent s lapunkban is ismertett „Italien, von den Alpen bis zum Etna“ című vállalatának. Egyik képnél, mely a Wetterhorn és Wellhorn csúcsokat mutatja Rosenlauri-tól tekintve, nagyszerű jégmezővel és hegyi zuhatagjaival, oly erőteljes közvetlenségben állítja elénk a berni felvidék és tájrészletének majdnem megdöbbentő szépségét, hogy fölöslegessé tesz minden leírást. Anyári képtábláknak és a rosenlauri fürdők vendégeinek igen kedvelt kirándulási helyeül szolgál e zordon-szép sziklavadon, s valamint Svájcz legnagyobb természeti szépsége a berni felvidéken van összehalmozva, éppen úgy ez utóbbinak is egész nagyszerűsége a Wetterhorn és Wellhorn közvetlen környékén esodálható legbámulatosabb alakjában. Másik rajzunk a vierwaldstätti tó legszebb részleteit ábrázolja. Fluelen mellett s a kedves, idyllen vonzó táj még így a képből itelve is teljesen igazolja mindazon lelkesült magasztalásokat, melyekkel a turisták a vierwaldstätti tó egész környékét annyira elhálmozta.

A magyar tudományos akadémia alapítása.

Szilágyi Istvánnak, az akadémia ülésében január 17-én egy nagyérdemű történelmi értekezést olvasta fel Gyulai Pál, melyben a magyar tudományos akadémia alapítása, az eddig ismert források s újabb előkerült adatok alapján egészen élethíven van előadva. Az akadémia alapítása akkor történt, midőn gróf Széchenyi István nagyszerű ajánlatát tette az országnak, s e történelmi fontosságú jelenet eddig éppen nem volt részletesen ismertette. A kik irtak is róla, vagy röviden szóltak, vagy egymástól eltérőleg, néha ellentétesen is adták elő a jelenetet. Az akadémia megalapítását maga után vont vita ugyanis nem országos ülésben folyt Pozsonyban, hanem a kerületi ülésben, s ennek jegyzőkönyvei, ha talán megvannak is valahol, eddigéig nem ismeretesek s az előző úttján fennmaradó adatok annyiféle változatra oszlanak, hogy bajos rajtok eligazodni. Ez az oka annak is, hogy történetíróink eddigéig mind eltérőleg adták elő magát a korszakos jelenetet. Szilágyi István most két olyan új forrást használ fel, nagy gondal és lelkiismeretességgel összeállított értekezésében, melyek azon kerületi ülésben jelenvoltaktól erednek s teljes hitelességgel egykorú iratok. Ezek eddig nem voltak ismeretesek. Egyik b. Sztójka Imrénének az 1825-iki országgyűlésen Máramaros megye első követének jelentése a november 3-án lefolyt eseményekről. A másik, még fontosabb irat, Tar Gáspár naplójának az 1825-iki országgyűléséről. Amaz fennmaradt Máramaros megye levéltárában, emez pedig a szigeti reformlyceum könyvtára tulajdona.

Tar Gáspár 1825-ben mint harminczöt éves férfi, érdemesnek tartotta, hogy tapasztalatok gyűjtése végett Pozsonyba menjen az ország-

Engelhorn vállalata 24. finom velinpapírra nyomott, nagy folio-füzetben fog megjelenni e cím alatt: „Das Schweizerland. Eine Sommerfahrt durch Gebirg und Thal“ szövegét Kaden Waldemar írja, igen szép rajzait pedig Németország elsőrangú művészei készítik. Egy füzet ára 2 mark (1 frt 20 kr.) Az első füzet már megjelent s a kiadó abból engedett át lapunknak pár példányt.

gyűlésre, mint Máramaros megye követének első irnokja. Ezen minőségben vezetett naplója az 1825. évi november 2. és 3. napjairól oly részletesen szól, hogy a kerületi ülés szónokait is mind sorra kiserhetjük iratai nyomán egész addig, mikor Széchenyi István felszólalt s utána még barátjai is megtették alapítványait, hogy az egész jelenet most már ki van derítve a mythikus ködből, melybe az eddigi általános előadások burkolták.

November 2-án a kerületi ülésben tanácskozás alá kerülvén a nevelés ügye: vitatták, hogy helyesebb nevelési rendszer kell iskoláinkban, s ki hol akar, ott tanulhasson.

Kolozsvári Miklós (a harmadik szónok) győrmegyei követ mondta ki először, hogy „mátszó a nemzeteknek tudós társaságai vannak; nálunk ez előmenetel nem nyerhet.“ Szólt az ellen, hogy a fiúk csak deák nyelven, a lányok pedig csak német nyelven tanítsanak.

Zsombory Imre (a hetedik szónok) bihar-megyei követ, az „egész független nemzeti nevelést“ hangoztatja; kívánja a Ludovicé-nak felállítását, a lányok magyar nevelését, s egy lépéssel tovább menve, mint előzői, kívánja ki-mondatni, hogy a tudományok általában magyar-
tanítsanak.

Bónis Sámuel (tizenharmadik szónok) a Bécsben levő magyar alapítványok Magyarországra áttételét követeli, mert a ki Bécsben tanul, abból „a nemzetiség lassan-lassan kipárol, gyökeret ver benne az idegenség és a külföld szeretete.“

B. Sztójka Imre (tizenhetedik szónok) máramaros megyei követ panaszkodik, hogy a consilium törvénytelenül deakul választotta a magyar feliratokra, s a magyar udvari kamaránál csaknem minden hivatalos dolog németül foly, egy kevés deakul, magyarul semmi.

Nagy Pál (tizenkilencedik szónok) sopron-megyei követ a magyar nyelv és a nevelés kérdését két külön kérdésnek tekinti, s szól a magán nevelés ellen.

Gróf Schmidegg Ferencz (21-dik szónok) zempléni követ azt mondja, hogy a nemzet fennmaradásának biztosítása a nyelv lévén, a feliratban mindazt említeni kell, a mi eddig mondatott.

Kolozsvári Miklós (22-ik szónok) győrmegyei követ másodsor is fölszólalván, védi a külföldre mehetést; aztán a nyelvre térvén át, így beszélt: Ha nemzetünk művelődését el kívánjuk érní, ki kell küszöbölni az idegen nyelveket, mert azok nemzeti nyelvünket maholnap elnyomják, a mire elég példák vannak. Ezelőtt több helységek tiszta magyarokból állottak: azok most csupa tótok és németek. Ha egyénhagy esztendő alatt ez történt: mi nem történhetik tovább? Ha most nem gondoskodunk: nemzetünknek csak neve marad, nyelve és szokása elenyészik. Ha az anglus, a kinek szintegy, mint nekünk, oklevelei, ősi szokásai s törvényei deák nyelven voltak, elhagyhatta a deák nyelvet; miért ne hagyhatnók el mi is? Tegyük hát ezeket: minden iskolában, minden dicasteriumokban a magyar nyelvet kell hivatalos nyelvévé tenni, mint kívántatik Máramaros vármegye követe által is. Kezdjük meg ezt itt a diétán az által, hogy nunciumainkat a főrendekkel magyar nyelven közöljük.

Balogh János (24-ik szónok) barsmegyei követ minden iskolában a magyar nyelv behozatalát ohajtja s kívánja, hogy professor csak az lehessen, a ki jó magyar.

Gróf Desseufly József (26-ik szónok) szabolemsmegyei követ, nem veheti külön a nyelvet a neveléstől, mert a nyelv a szokásnak benyomó eszköze s terjesztője. A nevelés és a nyelv korszakosították el nemzetünket; tehát akkor, a mikor a nemzetiség helyreállítását kívánjuk előmozdítani, e két tárgyat egybekötvé kell tanácskozás alá venni. Ha a magyart német nyelven nevelik: lesz belőle se nem magyar, se nem német. Iparkodjunk hát azon, hogy növekedéink magyar szokásban és magyar nyelven neveltesse-

nek. Az elkorszakosodás szüleménye az, hogy már most az igaz magyar nehezen boldogul: hogy a magyar számára állított bécsi Thezeianumban nem hallunk magyar szót; hogy a dicasteriumok csak a deák és német nyelveket használják. Örül ennek a politika, mely egy darab ideig a deák nyelvet pártfogolja, de majd azt is kiszorítván, a német nyelvet teszi közönségsé, s úgy járunk,

mint Galiczia. Vigyáznunk kell hát nyelvünkre, s meg kell vetni annak fundamentumát még a cseesnél, t. i. az anyák gyermekeiket magyarul tanítsák vagy tanítsassák, s ha azt az időt elérik, iskolába csak úgy vétesseken be, ha magyarul tudnak. De mind a mellett a classica nevelés álljon, s annak idejében görög s deák nyelvekre is tanítsassanak. Csak magyar nyelvet tudó professorok legyenek stb.

Zsák Sámuel (31-ik szónok) szathmármegyei követ hangoztatja, hogy szükségessé kell tenni a magyar nyelvet, „kenyérvnyelvé“.

Zmeskal József (32-ik szónok) árva megyei követ az iránt fejezi ki aggodalmát, hogy ha a magyar nyelv oly hirdeten tetetik általános közhivatali nyelvévé, mint sürgettik, sok hű és alkalmas személyeket kell elbocsátani; tehát ebbe nem egyezhetik bele, valamint abba sem, hogy csak magyarul tudó gyermekek vétesseken fel az iskolákba. Vélekedése az, hogy fogván a magyarul nem tudó hivatalnokok, ezek helyei magyarokkal töltessenek be; tiz esztendő korában minden gyermek magyar iskolába adassék. Ha valaki azért nem tud magyarul, mert módja nem volt megtanulni s hivatalától e miatt mégis megfosztatnak: ez ellenkezik a természet törvényeivel. Ő neki sem volt módja a magyar nyelvet megtanulni; de már gyermekeit úgy neveltette, hogy akármelyik tiszaháti magyarral kiállhatnak.

Eddig tartott az első napi tárgyalás.

Másnap, november 3-ikán, jóval nagyobb közönség jelent meg az értekezést keltő gyűlésen. „Az ülés délelőtt kezdett. A követek közül Nagy Pál, a baloldali egyik zöld asztalnak bal-felől felső vége feléült, közvetlen mellette bal-felől Vay Ábrahám. A nagyszámú hallgatóság között, azon asztal baloldalánál, mely mellett Nagy Pálült, felső szegletétől két lépésnyire állott gr. Széchenyi István, mellén katonai érdemjeleivel, gróf Károlyi György, gróf Eszterházy Mihály és báró Wesselényi Miklós társaságában.“ Így állítja össze a képet Szilágyi István Ponori Thewrewk József feljegyzései szerint.

A szónokok mind jobban hevesszenek s az első szónok Földváry Ferencz hevesmegyei követ az 1811-iki országgyűlési törvényre hivatkozik, s ennek alapján „se kis papnak, se professornak, se iskolamesternek, senki fel ne vétessek, a ki magyarul nem tud.“ Kívánja, hogy ezen diéta után minden correspondentiák magyarul folyjanak.

Rohonczy János (a 2-ik szónok) veszpréme-gyei követ felemlíti, hogy a pesti universitáson és a bécsi akadémián tót nyelvű professorokat alkalmaznak a magyar nyelv tanítására. „az ilyenek próbálják aztán azt következtetni, hogy a magyar a lapplandi nyelvvel egy.“ A magyarság terjedésére tett javaslatok között egyik így hangzik: „a magyar nemzetnek a korszakosított megőrzésére a magyarok magyar feleséget vegyenek, mert csak magyar leányból lesz a constitutionális anya.“

Takács Gáspár (3-ik szónok) sok jó indítványt tartalmazó beszéde végén azt is kívánja, hogy a nyelv művelésére névze egy magyar nyelv-művelő társaságot kell felállítani.

Ezután a pozsonyi katolikus iskola igazgatója szól dicekedve, hogy az ő iskolájokban a magyar nyelv tanítása oly divatjában van, hogy „négy esztendő alatt a sült német is magyarrá lesz és a kecskeméti bíróval is kiállhat magyarul beszélni.“

E közbeszólás után, mely bizonyosan „derültség“-et keltett, s mely mutatja, hogy nem követek is fel-felszólaltak a kerületi gyűléseken. Nagy Pál (5-ik szónok) azokat az akadályokat hozza fel, melyek miatt a magyar nyelv előmenetelt nem tehet. Akadályozzák, ugymond, azt a főbb mágnások, mint hg. Eszterházi, Bathyáni stb., kik gazdasági ügyeket nemetül folytatván, több ezer németeket szednek fel udvari tiszteknek, s a magyarokat innen is kiszorítják. Szükség lenne tehát ezeket is arra szorítani mind a nyelv, mind a nemzetiség tekintetéből, hogy dolgaikat magyarul folytassák s magyar fiakat vegyenek udvari tiszteknek. — Akadályoztatja a német miniszterium politikai planuma, mely a magyar nyelvet iránt nem csak hogy semmi kedvezéssel nines, de sőt, minden okossággal ellenkezőleg, azt akarja, hogy az egész monarchia annak legkisebb részének, Ausztriának nyelvére szorítsassék. Németé akarja tenni az egész monarchiát. De mit szül ez? Azt, hogy a nemzete-

ket elkorcsosítja s velők a nemzeti karaktert elveszti. Megemlítette azt is, hogy ha a Magyarországhoz tartozó részek hivatalos dolgaik folytatásában a német nyelvre szorítottak, miért ne szoríthatnának inkább, mint Magyarországhoz tartozó részek, dolgaiknak magyar nyelven való folytatására? Azt, hogy németül ültethessék be az egész monarchiát. S ezt látván magok a részek is: valóban meg nem foghatni, miért buzognak inkább a német és deák nyelv iránt. Hiszen ha már csakugyan inkább tetszik nekik az idegen nyelv, akkor már a magyart is bevehetnek. — Akadályoztatják magok némely nemesek, kik a tótokkal tölt vármegyékben laknak, s a kik közül sokan tudnak magyarul, mégis, még a magános összejezöveleleken is inkább csakdeakul beszélnek. Ebbőlkövetkezik aztán, hogy a nemzet gyalázatjára többen közülük még magyarul sem tudnak. — Akadályoztatják továbbá a városi polgárok. Ezek a hazának leghaladatlabb lakosai, ezek a bevándorlott s itten meggazdagodott emberek, a kik nem azért jöttek el hazájokból, mintha ottan jól lett volna dolgok, hanem azért, mert élni nem tudtak. Ezek, kik a nemzetől kegyelemmel fogadtattak, ily sok idő múlva is magyarok nem akarnak lenni, hanem azzal a nemzettel akarnak tartani, a mely nekik ennélök sem tudott adni. Ezek, mikor valami innepi alkalmatossággal uniformisban kiállanak frakkal, kaputtal, azt mondják a magyaroson öltözött becsületes vargáknak, csizmadiaiknak: „Ich bin ein deutscher Bürger, und du bist ein ungarischer Bürger.“ De ha „deutscher Bürger“: menjen hazájába, a honnan az ehhez halás kergette ki. Ezeknek az akadályoknak elhárításáról kell gondoskodni s őket morális erővel kényszeríteni a magyar nyelv felvételére. Így következik aztán a nyelv művelése; így művelődött az a megholt deák nyelv is, mely már most erővel sem küszöböl-tethetik ki.

Ezután Komáromy István (6-ik szónok) abaujmegei követ, „a magyar nyelv művelésére, egyenlősége kidolgozására egy nemzeti magyar társaságot javall felállítani.“

Marczibányi János (7-ik szónok) torontál-megyei követ a magyar nyelv terjesztésére ajánlja, hogy „országunkban mindenütt és minden magyarul folyjon; az ezen diétán hozandó törvények magyar és deák nyelven irassanak; a pénzék magyar körülírással veressenek, magyar theatrum legyen, sőt a pesti theatrum, magyar földön és pénzen építve, tétessék magyarrá.“

Gróf Desseufly József (8-ik szónok) ismét egy terjedelmes és tartalmas beszédet tart, melynek végén kimondja, hogy „tétessék a magyar élmi nyelvvé; a hivatalban levőkre névze pedig tétessék még egyszer praelusi terminus, az alatt tanuljanak meg magyarul, s ha azután sem tudnak, bocsáttassanak el.“ (mert már 1790-ben elrendelte az országgyűlés, hogy a fő és minden más hivataloknál magyarul tudók legyenek.)

Báró Sztójka Imre (9-ik szónok) ugyanily szellemben beszél s utána néhány városi követ szintén a legrokonszenvesebben szól a magyar nyelv kérdéséhez, kik után

Kászoni Sándor (14-ik szónok) torontál-megyei követ ajánlja, hogy a czehekbe ne vétessék fel senki, a ki magyarul nem tud.

Vay Ábrahám (15-ik szónok) borsodmegyei követ azt mondja, hogy megbízóinak egy valami kedvesebb törvényt annál, mint a mi a nemzetiség előmozdítását érdeklő nevelést és a magyar nyelv terjesztését fogantatja véthetné, haza nem vihet, s azért az előadottaknak törvénybe való vitelét sürgettetni kívánja.

S ekkor következett Nagy Pál másodsorzi felszólalása, melyre Széchenyi István a maga nagylelkű és hazafias ajánlatát tette. Szilágyi István értekezésében ez a rész így van összeállítva Tar Gáspár naplója és Ponori Thewrewk József után:

Nagy Pál (másodsor szól): A ki magyarul nem tud, mozdíttassék el hivatalától, mert ha eddig meg nem tanult az 1790. diéta rendelkezésének következtetésében, annak vagy esze nines, vagy nem akart. Ha a magyar nyelv megtanulására ninesen esze: nines akkor a hivatalos dolgokra sem; ha nem akart: akkor a nemzetet vetette meg, és így semmikép nem érdemes a hivatalra. Hogy pedig a magyar nyelv a veszedelmes plánumoknál áldoztatva ne legyen, s a miniszteriumnak az ellen való kinevezési felfogatathassanak: legjobb eszköznek látva azt, hogy

a nyelv művelésére s annak a rágalmozók ellen való ótalmozására egy Társaság állíttatnék fel, erre szednék fundust, s az iránt vármegyéinknek is irnánk.

Thewrewk foljegyzése szerint ismételtén örömköltásokkal fejezték ki a rendek és hallgatóság tetszésökét az indítvány felett, s midőn még Balogh János (barsi követ) kívánta, hogy a magyar nyelv rögtön declaráltassék praedominans nyelvnek: egyszerre csak, ugyan Thewrewk szavai szerint, conticure omnes, intenticue ora tenebant. Az Ora éppen tizenegyet üte.

Gróf Széchenyi István lovas-kapitány a zöld asztalhoz szelid méltósággal közelítvén, engedelmét kére és nyere, hogy szólhasson. A figyelmező sokaságot melyebb csendességből lebegé körül.

A gróf ily nyilatkozatot tett: „Legszerencsésebb időpontja mindig az, melyben hazája iránt való határtalan szeretetét hazájának megbizonyíthatja. Ehhezképest megfontolván mind a (Nagy Pál által) javallott, meszsze kiterjedő intézet hasznos célját, mindazt, hogy mint katonai szolgálatban levő s már 33 esztendőket elért magános személy kevéssel beérheti, s ha lehetnének is némely apróbb szükségai, azokat számos jó barátjainak szivesége kípóthatja, minden jószágának egy esztendei egész jövedelmét az említett intézet fundusál ajánlja.“

Minékutána, így szól Thewrewk, a kimondhatatlan örömek sokszorozott hangos kijelentései lecsillapodtak: Vay Ábrahám felállván, előadta, mely hathatósan érdekelte az előtte, hazája szeretetét eszeledettel megbizonyított nagy hazafi ajánlása; kinek példáját szerencsének tartván követheti, mint tehetségéből telik, ugyanazon intézet fundusára ajánl 20 ezer forintot v. ez.

Gróf Andrássy György (tornamegyei követ) hasonló hazafi indulattal ugyanazon intézet fundusál ajánlott 10 ezer frtot conv. pénzben.

Gróf Károlyi György (szathmármegyei követ) hasonló szeretettel lelkesítettve, ugyanazon intézet fundusál ajánlott minden esztendőre 1000 frtot conv. pénzben oly móddal, hogyha még egy oly magyar akadémia is állíttatik fel, melyben magyar nyelven a katonai tudomány is műveltetik, annak dotacziójára minden jószágának esztendei fele jövedelmét ajánlani fogja.

A haza ezen buzgó fiainak a haza iránt lángoló s eszeledettel megbizonyított szeretete-
ketek a haza képviselői közönségesen öröme-
érzésekkel értven és elfogadván, az ajánló hazafiatok többszörözött „éljen!“ kiáltásaikkal tisztelték meg s ezt az országos gyűlésben is elő-
terjesztési s nevéket ajánlásaikkal együtt a tör-
vénykönyvbe berítetni kívánták.

Nagyon vázlatos és szakadozott kivonatban sok érdekes és fontos rész, és a birálati összehasonlítások elhagyásával, ez az, a mit Szilágyi István összeállított az általa napfényre hozott adatoknak s az eddigi s forgalomban volt iratoknak összeállításával.

Vajha e nevezetes előadás után még más iratok (talán a kerületi ülés jegyzőkönyve) is kerülnek elő, melyek e képet még teljesebbé tennék. De ha ez elmarad is: a Szilágyi István által összeállított kép már maga is elég lesz a történelemnek, hogy ne legyen kénytelen csupán színtelen általánosságban beszélni arról a jele-
netről, mely Magyarország újjászülésének kiinduló pontjául tekinthető.

Egyiptom a legújabb korban.

Az utazás regényessége apránként teljesen eltűnik Egyiptom földéről. A khedive nemrég egy hidat építtetett a Nilusra, melyen át most már az utazók minden fáradság és veszedelem nélkül mehetnek kairói szállodájokból a pyramisokhoz kényelmes kocsikban, s nem kénytelenek, mint eddig, törékeny lélekvesztőkön kelní a Niluson s azután tevéken vagy öszvéreken baktatni tovább a homokbuczkák között. A régi „dahabieh“-k, vagy nilusi hajók a fényüzéssel felszerelt gözösköknak adtak helyet, s az ábrándos, lassu csónakázás a szent folyón föl-és alá, ide s tova csupán a mult emlékeiben fog élni. Szó sines többé az egyiptomi gyönyörü éjék esilagos, derült ege alatt és az oszlopok, galák s nagyszerű templom-romok tömkelegében való sátorozásról Karnak és Luxor titkoszerű omla-

dékaik között. A helyett, hogy az utazó a szabad ég alatt szegény koptok sátraiban töltené az éjszakát, ezental a khedive csinos gözösköknél kényelmes kajütjében alhatik s három, néha még hónap helyett, mint a civilizációban megboldogult dahabieh-korában történt, három hét alatt kényelmesen végig tekintheti a folyók atyjának pályafutását Kairótól Philae-ig. 1874. telében, mielőtt a gözöskök jární kezdettek volna, egy első rangu egyiptomi hajóért havonként 900—1200 forintot kellett fizetni; most ez utazást Kairótól Philaeig — 585 angol mérföld — s onnan vissza sokkal kényelmesebben megtehető 440 frt költséggel, ide számítva a szállítást, ételmeztet, kalauzok díját s minden más szükséges költséget. A kinek sok pénze és ideje van vesztegetni való, ma is könnyű szerrel bérelhet magának egy dahabieh-t, ha jobban szereti az utazás és régi módját; de azok, a kiknek a pénz és az idő egyaránt értékes, okosabban teszik, ha gözöskön utaznak. Egyébránt és gözhajók nem nagyok s körülbelöl a mi helyi gözöskökhöz hasonlítanak, de azoknál sokkal kényelmesebben és pazarlatlabbannak berendezve. Egy ily gözöskön legfeljebb csak 14—17 utas fér el — hanem valóban kényelmesen — s a jármű minden oly állomásnál kiköt, a hol Kairó és az első nilusi zuhatagok közt valami érdekes látni való van; ily állomások: Beni-Svait, Mínyeh, Beni-Hassan (gyönyörü templom-romok), Syout, Girgeh, Keneh, Luxor (az obeliszek hazája), Karnak, Esneh, Edfou, Kvam-Embou, és Assouan. Ez utóbbi helyen és Philae-ben másfél napig lehet időzni, Luxorban és Karnakban pedig három napig. Ime hova tudta fejleszteni a most uralkodó alkirály a Pharaók birodalmát!

S. L.

STROGOFF MIHÁLY UTAZÁSA

MOSZKVTÓL IRKUTSKIG.

VERNE LEGUJABB MŰVE.

ELSŐ FEJEZET.

Estély a palotában.

- Felség, új sürgöny.
- Honnan?
- Tomskból.
- Azon tul, hallom, a táviró fonala meg van szakadva.
- Meg tegnap óta.
- Tábornok, küldjön sürgönyt Tomszka minden órában, kívánom választ s értesítsen engem folytonosan.
- Parancsa szerint, felség — felelt Kissoff tábornok.

E szövéltás hajnali két óraker történt, mikor az új palotában az ünnepélyes estély teljes fényében ragyogott. Az egész estély alatt két katonai zenekar, a Preobrajenszky és Paulowszky

Olvasóink legnagyobb része, — írja Hétel, a Verne művei kiadója, elegujabbikhoz irt előbeszédében — csak könyvekben s leírásokban utazhatik. Verne Gyula ajánlkozik kalauzál az egész világ beutazásában, s e biztos, fáradhatatlan és kelemes vezető karján nem marad a földgömb egy pontja sem bejáratlan. Verne földrajzi tájékozottsága s ismeretei a lehető legteljesebbek, e részben a legelső rangu földrajzi tudósokkal versenyez. Kiszűrtében van az egész föld. De e ropant tudományt oly ritka mértékű képzellettel van benne egyesülve, s innen műveiben a tények biztossága, mely bármely tudományos utazóknak becsületes válnék, leírásában. Mintán átutazta velünk Amerikát s Ázsia déli részét (a 80 nap alatti utazásban), Közép-Afrikát (az öt hét léghajón című művében), a Csönnes ocsudat (a Rejtelmes szigetben), a tengerek mélységeit (a Teuger alatti utazásban), az északi sarkvidékeket (a Prémek hazájában), stb. — most északi Ázsia óriási sivatagján akar átvezetni. Strogoff Mihály utazásában. É mi, a mellett hogy drámai dlettel van tele, rendkívül érdekesen festi a szibériai és tatár szokásokat, erkölcsöket s életet, s a mellett állomásról állomásra pontos utleirást ad. Moszkvtól egész Irkutskig és a Bajkal-tóig, Kamszatkában, mintegy hatodfél ezer kilométernyi vonalon. Mivel e regényes utirajz az eredeiben is csak most kezd megjelenni: egyelőre csak egy részt adhatunk belőle olvasóinknak. de időről időre, a mint az anyag kezeink közt lesz, igyekezní fogunk azt kiegészíteni.

A kiadó.

ezredék játszóta folyvást, sorban a polkákat, mazurkákat, scottis-okat és kerengőket; a tánczopárok végtelen sora üzte egymást a roppant és ragyogó teremben, ez új palotában, mely alig néhány lépésnyire emelkedett az „ódon kőház”-tól, hol hajdan anví rémes drámát játszottak le, s melynek alvó viszhangjait ma a vidám táncz-zene verte föl.

A főudvarmesterek a rendezésben jó segítségével voltak. A nagyherczegek és hadsegédek, a szolgálattelvő kamarások és palotatisztek mindnyájan a tánczok rendezésével foglalkoztak. A nagyherczegnők, gyémántokkal borítva, az udvarhölgyek, diszöltönyeikkel, mind jó példával mentek elől a tánczban a „fehér kövek városának” katonái és polgári előkelőségei előtt, a kik hivatalosak voltak mind. Mikor a lengyel tánczra a jelt adták, s a vendégek hosszú sora ez ütemes séta folyamába megindult, az uszályos és csipkés ruhák — s a tiszt és hivatalnokai egyenruhák tarka vegyülete lehatatlan érdekes képet nyújtott, a tükrökben megszázasorodó csillárok fényénél.

Vakító látvány volt.

A nagy diszterem méltó kerete volt e ragyogó képnek. A gazdagon aranyozott boltozat ezer fényes ponttal tündöklött, mint csillagokkal az ég bolta. Az ajtó és ablak-függönyök nehéz selyme, mely dús redőkben omlott alá, csipkézeteivel, a legfestőbb draperia volt a mozgó alakokhoz. Az óriási ablakok üvegein át kiözönlő fény mint távoli ég ragyogott s piroslott az éjben, mely néhány órahosszant környezte a palotát. A teremről nézve ki — s a kik a tánczszal nem voltak elfoglalva, ennél felségesebb látományt nem is találhattak volna — a setéséggel és fény ez ellentéte nagyszerű volt. Az utcák meg voltak világítva általa, s a távolban alkonyfényként mosódott el a világosság, feltüntetve a vendégekre váró koscsik, s a palotát környező őrsapatok rejtelmes árnyajait. Az őrzáratok lépéseinek egyhangú üteme is fel-felhangzott a zene szünetei között, — míg lentebb, a folyón csendesen alá suhanó bárkák setét körvonalaí kísértetiesen lebbentek tova s merültek el a setétebb árnyban.

Az estély főszemélye, a ki az estélyt adta, s a kít Kiszoff tábornok „felség”-nek szoltított, a testőrség vadásztiszti egyenruhájába volt öltözve. Nem negyvezes volt részéről ez egyszerű öltözet, hanem oly ember megszokása, a ki a külfény iránt egyáltalában nem viselteté előszeretettel. Az ő külseje éles ellentétben állott a többiek pompájával, a körüle zsbibongó s tolongó fényes egyenruhával s diszöltönyökkel, s rendszeren is így szokott, legtöbbször, megjelenni kockájai, georgiai s egyéb ezredei czifra csillogó egyenruhái közepette.

E magastermetű, nyájás tekintetű, nyugodt arczkifejezésű, mindazáltal gondtelt homloku férfi, esportöltő esportozhoz ment vendégei között, de keveset beszélt, s úgy látszék keveset is figyelt a fiatalág körüle zsbibongó vidám zajára vagy az idősebb s magasabb rangú vendégek komoly beszélgetésére, kik közt Európa leg-főbb udvarainak követei is mind ott voltak. A figyelmesebbek és gyorsabb tekintetűek e vendégek közül (kiknek mestersége az arczvonásokon át a lélek mélyében olvasni) némi nyugtalan

izgatottságot vehettek észre felséges házi gazdájuk arczán s tekintetén, de okát nem fedezhették fel, kérdezni pedig egyikök sem merhette. Az is látszott, hogy a testőrvadásztiszti egyenruhába öltözött férfi szándéka volt nem zavarni meg vendégeit saját nyugtalanságával s titkos gondjaival — s miután oly ember volt, kinek mindenki engedelmeskedni szokott, még gondolatban is, — nyugtalanságát csakugyan nem is látszott észrevenni senki.

Kiszoff tábornok e közben arra várt, hogy a testőrvadásztiszti, kinek a Tomskból jött sürgönyről jelentést tón, parancsot adjon neki a visszavonulásra. De az hallgatott, gondolataiba merülve.

Átvette a sürgönyt, elolvasta, s homloka jobban elsötétült. Keze önkénytelenül kardja markolatára tévedt; azután szeméihez emelte azt s egy percze eltakarta tekintetét, mintha bántaná a fény s setéséget kívánna, hogy annál jobban láthasson magában. Nemsokára karon

sem tudja megmondani: átlépte-e már a határt vagy nem?

— Személy-leírását küldjék meg azonnal Nijni-Novgorodba, Permbe, Ékaterinenburgba, Kassimowba, Tjumenbe, Ichimbe, Elamskba, Kolivanba, Tomskba, valamennyi táviradálomásra, melylyel még közlekedésben vagyunk.

— Felsőleg parancsa azonnal végre lesz hajtva — felelt Kiszoff tábornok meghajolva s várva elbocsátását.

— Minderről egy szót se! — szolt amaz s intett. A tábornok mely meghajlással hátrált s elvegyült a tömeg közé. Néhány perc mulva kívül volt a termen, a nélkül, hogy távozása feltűnt volna valakinek. A testőrvadásztiszti pedig, miután néhány percig még gondolataiba merülve állt, visszafordult a csoportokhoz, melyeket odahagyott. Homlokán újra a szokott nyugalom ült, mely egy kis időre elhagyta volt.

Mindazáltal a fontos esemény, mely e férfit foglalkoztatta s az imént folytatott töredékes beszélgetés tárgyát képezte, nem volt épen oly titok az estélybeni társaság minden tagja előtt, mint ő gondolta. Nem beszéltek felőle hivatalosan, sőt titkon is alig, de mégis voltak, a kik sejtélemmel bírtak felőle. Néhány magasabb állású személy a diplomatiából elég jól volt róla értesülve, a nélkül, hogy értesültségét elárulta volna. De a miről a diplomaták nem beszéltek, a társaság meghívott vendégei közt két egyén, kiken semmiféle egyenruha, sem rendszerag, vagy kitűnőség nem volt, két egyszerű vendég, halkan magok közt folytatott beszélgetésben tárgyalta e fontos eseményt, melyről, — úgy látszék — egész részletességgel voltak értesülve.

Ki volt ez a két vendég?

(Folyt. követk.)

Egyveleg.

Atúzhányó hegyek forradalma.

Nemcsak Dél-Európa két nevezetes tűzhányó hegye, a Vezuv és Etna, háborog és fenyegetőzik mostanában, hanem más földrészek vulkánjairól is hasonló hírek hallunk. Például a Tongarioro, Uj-Zeeland sziget hatalmas tűzhegye a jelen pillanatban iszonyu kitöréssel rémiti környéke lakóit s a látást és roppant kődarabokat pokoli lármával szórja szét maga körül néha nyolcz angol mérföldnyi távolságra is. Azonkívül Uj-Zeeland híres geyszerjei is, melyeknek száma többre megy ötvennél, folytonosan okádják magukból a forró vizet.

— Egy sokat járt kutya. Mabel, dr. Livingstone kutya, mely több éven át hűségesen követte urát utazásaiiban s földi maradványait is elkísérte Zanzibárba, jelenleg Bombaiban van, hol Murphy hadnagy vette magához. E derék állat 15,000 angol mérföldet utazott be Afrika belsejében.

— A levélitök megörzése. Azon levelek felbonthatásának megakadályozására, melyeknek borítéka általánosan elterjedt szokás szerint gummival ragasztatik le, Angliában igen egyszerű módot alkalmaznak, minthogy t. i. a leragasztott helyeket csak megnedvesíteni szükséges, hogy a levél felnyitható és ismét könnyen leragasztható legyen. — Újabb időben tehát a cizmet a levél háttára írják, de csak miután a leragasztás megtörtént és a levél borítéka egészen megszáradt. Ha most már valaki megkísérlené a borítékot felbontani, az írás megzúlna és elmosódnék és a kísérletet elárulná.

A magyar hirlapirodalom 1876.

I. Politikai napilapok*

BUDAPESTEN.

Pesti Napló. Szerk. Urváry Lajos; kiadó-tulajdonos az „Athenaeum” irodalmi és nyomdai részvénytársulat. XXVII. évfolyam. (Reggeli és esti kiadás, közgazdasági havi melléklettel.) Ára egész évre 24 frt.

A Hon. Szerk. Jókai Mór, kiadja az „Athenaeum.” XIV. évfolyam. (Reggeli és esti kiadás.) Ára 24 frt.

Budapesti Közlöny. Hivatalos lap. Szerk. Salamon Ferencz. X. évfolyam. Ára a Hivatalos Értesítővel együtt 20 frt.

Magyar Állam. (Idők Tanuja.) Laptulajd. és szerk. Lonkay Antal. IX. évfolyam. Ára 24 frt.

Ellenőr. Szerk. Csernátony Lajos, kiadó-tulajd. Légrády testvérek. VIII. évfolyam. Ára 20 frt.

Egyetértés. Szerk. Csávolszky Lajos. III. évfolyam. Ára 20 frt.

Független Polgár. Szerk. Pap Gyula; kiadja Rill József. III. évfolyam. Ára 16 frt.

Nemzeti Hírlap. Szerk. Toldy István; kiadó-tulajd. Franklin-Társulat. II. évfolyam. Ára 14 frt.

Kelet Népe. Lapvezér Kállay Béni. Szerk. ifj. Ábrányi Kornél. II. évfolyam. Ára 20 frt.

VIDÉKEN.

Alföld. (Arad.) Szerk. Tiszti Lajos; kiadja Réthy Lipót. XVI. évfolyam. Ára helyben 14 frt. vidéken 16 forint.

Magyar Polgár. (Köszvény.) Szerk. és tulajd. K. Papp Miklós. X. évfolyam. Ára 16 frt.

Kelet. (Köszvény.) Szerk. Békésy Károly; kiadó-tulajd. Stein János. VI. évf. Ára 16 frt.

Temesi Lapok. (Temesvár.) Szerk. Tácz József; főszerk. Csorba János. V. évfolyam. Ára 12 frt.

Összesen = 13.

II. Politikai hetilapok.

BUDAPESTEN.

Politikai Újdonságok. Szerk. Nagy Miklós; kiadó-tulajd. a Franklin-Társulat. XXII. évfolyam. Ára a „Magyar Gazda” havi melléklettel 6 frt., a „Vasárnapi Ujság”-gal együtt 12 frt.

Magyar Néplap. Szerk. Mikszáth Kálmán; főszerk. Szontagh Béla; kiadja Vodianer Filop. XI. évfolyam. Megjelenik hetenként egyszer, valamint a „Mulattató” című társalaja is. Ára 6 frt.

Igazmondó. Szerk. és kiadó-tulajd. Jókai Mór. X. évfolyam. Ára 5 frt.

Hirmondo. Szerk. és tulajd. Komócsy József. IX. évfolyam. Ára 4 frt.

Függetlenség a Nap Zászlója. (Szombati Lapok.) Tulajd. és lapvezér Helfy Ignác. Szerk. (Erdői) Mende Bódog. IX. évfolyam. Ára 6 frt.

Képes Néplap és Politikai Híradó. Szerk. Nagy Miklós. IV. évfolyam. Ára 2 frt.

VIDÉKEN.

Győri Közlöny. (Győr.) Szerk. és kiadó Mersich József. XX. évfolyam. Ára 10 frt.

Szegedi Híradó. (Szeged.) Szerk. Nagy Sándor; kiadó-tulajd. Burger Zsigmond özvegye. XVIII. évfolyam. Megjelenik hetenként 3-szor. Ára 10 frt.

Bihar. (Nagy-Váradi.) Szerk. Tokody Ágoston; kiadó-tulajd. Hollósy Lajos. XII. évfolyam. Megjelenik hetenként 4-szer. Ára 10 frt.

Eger. (Eger.) Kiadó-tulajd. és szerk. Szabó Ignác. XIV. évfolyam. Ára 5 frt.

Máramaros. (Máramaros-Sziget.) Főszerk. Szilágyi István; szerk. Viski K. Bálint; főszerk. Várady Gábor. XII. évfolyam. Megjelenik hetenként kétszer. Ára 8 frt.

Somogy. (Kaposvár.) Szerk. és kiadó-tulajd. Roboz István. XI. évfolyam. Ára 5 frt.

Alföldi Hírlap. (Debreczen.) Szerk. és kiadó Telegdy László. X. évfolyam. (Uj folyam. VI. évfolyam.) Ára helyben 6 frt; vidéken 8 frt.

Ung. (Fehérvár.) (Ungvár.) Szerk. és tulajdonos Bánóczy Ferencz. X. évfolyam. Ára 6 frt.

Szekely Hírlap. (M.-Vásárhely.) Szerk. Nemes Ödön; kiadó Imreh Sándor. VIII. évfolyam. Megjelenik hetenként kétszer. Ára 6 frt. (A 2-ik számmal megszünt.)

Debreczen. (Debreczen.) Szerk. Tiszai Dániel; kiadó-tulajd. a debreczeni függetlenségi-párt. VIII. évfolyam. Megjelenik hetenként 5-szor. Ára 10 frt.

Egri Népújvilág. (Eger.) Kiadó-tulajd. és szerk. Luga László. VII. évfolyam. Ára 2 frt.

Nemere. (S.-Szt.-György.) Szerk. Vecsey Robert; kiadó-tulajd. Pollák Mór. Megjelenik hetenként kétszer. Ára 6 frt.

Abauj-Kassai Közlöny. (Kassa.) Szerk. és kiadó-tulajd. Tímok József. V. évfolyam. Ára 6 frt.

Pécsi Függetlenség. (Pécs.) Szerk. Haksch Emil; szerkesztőtárs Kis József; laptulajdonos Nagy Ferencz. IV. évfolyam. Ára 5 frt.

* Az egyes szakokban a lapok keletkezési idejök szerint vannak sorozva.

Nógrádi Lapok és Honti Híradó. (B.-Gyarmat.) Szerk. Horváth Danó; főszerk. Harmos Gábor; kiadó-tulajd. Kék László. IV. évfolyam. Ára 6 frt.

Pozsonyi Lapok. (Pozsony.) Szerk. és tulajd. Dr. Vutkovich Sándor; kiadja Nirschy Ferencz. Ára helyben 8 frt; vidéken 9 frt.

Debreczeni Ellenőr. (Debreczen.) Szerk. Szabó Antal; laptulajdonos Molnár György; kiadja a városi könyvtár. III. évfolyam. Megjelenik hetenként ötször. Ára 10 frt.

Baloldal. (Sz.-Udvarhely.) Kiadó-tulajd. és szerk. Ugron Gábor. II. évfolyam. Ára 6 frt.

Szabadság. (N.-Váradi.) A közjogi ellenzék közlönye. Szerk. Dús László. II. évfolyam. Megjelenik hetenként ötször. Ára 10 frt.

Kassa és Vidéke. (Kassa.) Szerk. és tulajdonos Dr. Klekner Alajos. II. évfolyam. Ára 6 frt.

Ujvidék. (Ujvidék.) Szerk. és laptulajd. Frankl István; főszerk. Tordai György. I. évfolyam. Ára 6 frt.

Összesen = 27.

III. Vegyes tartalmú képes hetilapok.

BUDAPESTEN.

Vasárnapi Ujság. Szerk. Nagy Miklós; kiadó-tulajd. a Franklin-Társulat. XXIII. évfolyam. Ára 8 frt. A „Politikai Újdonságok”-kal együtt 12 frt.

Magyarország és a Nagyvilág. Szerk. Ágai Adolf; kiadja az Athenaeum. XII. évfolyam. Ára 10 frt.

Összesen = 2.

IV. Egyházi és iskolai lapok.

BUDAPESTEN.

Religio. Szerk. és kiadó-tulajdonos báró Hornig Károly hittudor, m. k. egyemi tanár. XXVIII. évfolyam. Megjelenik hetenként kétszer. Ára 5 frt.

Protestans Egyházi és Iskolai Lap. Szerk. és kiadó-tulajd. dr. Ballagi Mór, főszerk. Farkas József. XIX. évfolyam. Ára 9 frt.

Népelelők Lapja. Szerk. Lakits Vendel; kiadja Vodianer F. XI. évfolyam. Ára 4 frt.

Néptanítók Lapja. Kiadja a vallás- és közoktatásügyi miniszterium. Szerk. Gyertyánffy István. IX. évfolyam. Megjelenik havonként 2-szer. Ára 3 frt.

Egyházi Szemle. Szerk. és kiadó Kovács Albert. VI. évfolyam. Megjelenik két hetenként. Ára 2 frt.

Kis Lap. Szerk. Forgó bácsi. (Dr. Ágai Adolf.) Kiadja az Athenaeum. VI. évfolyam. Ára 4 frt 80kr.

Katholikus Hetilap. Szerk. Ágoston Antal; kiadja a Szent-István-Társulat. IV. évfolyam. Ára 4 frt.

Hasznos Mulattató. Szerk. és kiadja Dolinay Gyula. III. évfolyam. Ára 6 frt.

Lányok Lapja. Szerk. és kiadja Dolinay Gyula. II. évfolyam. Megjelenik havonként 2-szer. Ára 6 forint.

Képes Gyermekvilág. Szerk. és kiadja Kobányi bácsi. I. évfolyam. Megjelenik minden hó elsején. Ára 2 frt.

VIDÉKEN.

Neptanoda. A pécsi tanító-egyletközlönye. (Pécs.) Kiadó-tulajd. és szerk. Schneider István; főszerk. társak Reberics Imre és Schön Bernát. IX. évfolyam. Megjelenik hetenként egyszer; aug. és szept. hónapokban szünetel. Ára 3 frt.

Egri Egyházmegyei Közlöny. (Eger.) Szerk. Rappacs Raymond; kiadja Zsendovics József. VIII. évfolyam. Megjelenik minden hó 1-jén és 16-kán. Ára 2 frt.

Remény. (Győr.) Megjelenik minden hó végén. IX. évfolyam. Ára 1 frt 40kr.

Bimbófűzér. (Sopron.) Kiadja a soproni evang. Lyceum „Deákuti Vármege” testülete. XII. évf. (Az I—V. évf. kéziratban jelent meg.) Ára 1 frt 50kr.

Népiszkola. (Eger.) Szerk. Répássy János; főszerk. Kárpáti Endre; kiadó-tulajd. dr. Zaféry Károly és Répássy János. VI. évf. Ára 4 frt.

Erdélyi Protestans Közlöny. (Kolozsvár.) Szerk. és kiadja Szász Gerő; főszerk. Szász Domokos. VI. évfolyam. Ára 6 frt.

Tanügyi Lapok. Az „Alföldi tanító-egylet közlönye.” (Szeged.) Szerk. Vass Máttyás. Megjelenik minden hó 1-én és 15-én. Ára 2 frt.

Elemi Tanügy. (Eger.) Kiadja és szerk. Katinzky Gyula. V. évfolyam. Megjelenik havonként 3-szor. Ára 3 frt.

Intézet Értésítő. Közlöny a kolozsvári „Fröbel-intézet” és a szülőház közötti összeköttetés fontartására. (Kolozsvár.) Kiadja Szabó Endre igazgató. IV. évfolyam.

Evangyéliumi Protestans Lap. (Debreczen.) Szerk. és kiadja Balogh Ferencz. Ára 6 frt.

Család és Iskola. (Kolozsvár.) Szerk. Vári Károly; főszerk. Kozma József és Szabó Endre. II. évfolyam. Megjelenik július és augusztus hónapokat kivéve havonként kétszer. Ára 3 frt.

Szekely Tanügy. (S.-Szentgyörgy.) Szerk. Málk József; kiadja a s.-szentgyörgyi „Eötvös-egylet.” II. évfolyam. Megjelenik havonként kétszer. Ára 4 frt.

Összesen = 22.

V. Szépirodalmi és vegyes tartalmú lapok.

BUDAPESTEN.

Divat-Nefelejcs. Egyesült szépirodalmi és divat-közlöny. Szerk. Friebeisz Ferencz, kiadó-tulajdonos Kertész József. XVIII. és XI. évfolyam. Ára 12 frt.

Családi Kör. Szerk. és kiadja Emilia. XVII. évfolyam. Ára 12 frt.

Füvészi Lapok. Szerk. Vadnai Károly; tulajd. Tóth Kálmán; kiadja az Athenaeum. XIII. évfolyam. Megjelenik hetenként 6-szor. Ára 16 frt.

Magyar Bazár mint a nők munkaköre. Szerk. Wohl Janka és Stephanie; kiadja az Athenaeum. XI. évfolyam. Megjelenik havonként 4-szer. Ára 8 frt.

Függetlenség. Szerk. Ábrányi Emil; kiadja Aigner Lajos. VI. évfolyam. Ára 8 frt.

Budapesti Bazár. Szerk. Király János; kiadó Franklin-Társulat. IV. évfolyam. Megjelenik havonként 2-szer. Ára 10 frt.

Uj Idők. Szerk. Benedek Aladár; kiadja K. Szarvasy Sándor. II. évfolyam. Ára 10 frt.

Pestmegyei Közlöny. Szerk. Egyeség Géza; kiadja Szentkirályi és Kornis. Ára 4 frt.

Lámpás. Szerk. és kiadó-tulajdonos Szini Károly. Ára a havilappal együtt 2 frt. (Mult évben Riadó címmel jelent meg.)

VIDÉKEN.

Erdély. (Maros-Vásárhely.) Szerk. és ideigl. tulajd. Kerekes Sámuel. VI. évfolyam. Ára 6 frt.

Alföldi Névtárgy. (Szentcs.) Szerk. és kiadja Sima Ferencz. I. évfolyam. Ára 4 frt.

Összesen = 11.

VI. Humorisztikus lapok.

BUDAPESTEN.

Üstökös. Szerk. és tulajd. Jókai Mór; kiadja az Athenaeum. XIX. évfolyam. Ára 8 frt.

Borszem Janko. Szerk. és tulajd. Csieseri Bors (Ágai Adolf); kiadja az Athenaeum. IX. évfolyam. Ára 8 frt.

Charivari. Szerk. Democritus Ridens; kiadja a „Hunyadi Máttyás” irodalmi intézet. II. évfolyam. Ára 8 frt.

Bolond Istok. Szerk. Don Pedro; kiadó-tulajd. az Athenaeum. I. évfolyam. Ára 8 frt.

VIDÉKEN.

Szajkó. (Székes-Fehérvár.) Szerk. és tulajd. Forster József. III. évfolyam. Ára 4 frt.

Papagály. (Makó.) Szerk. Don Caesar. I. évfolyam. Ára 4 frt.

Összesen = 6.

VII. Szaklapok.

BUDAPESTEN.

Gazdasági Lapok. Szerk. Korizmicz László vezérlete mellett Morócz István; kiadja a m. gazdasági egyesület. XXVIII. évfolyam. Ára 10 frt.

Orvosi Hetilap. Szerk. és tulajd. Markusovszky Lajos tr.; főszerk. Balogh Kálmán tr. XX. évfolyam. Ára 10 frt.

Vadász és Vésénylap. Szerk. és kiadó-tulajdonos Sárkány Ján. Ferencz. XX. évfolyam. Ára 12 frt.

Toronyvári Csarnok. Szerk. és kiadó-tulajd. Szokolay István. XVIII. évfolyam. Ára 8 frt.

Gyógyászat. Szerk. tulajd. Poor Imre tr.; szerk. kiadó Dulácska Géza tr. XVI. évfolyam. Ára az „Allam orvos” melléklettel 10 frt.

Zemészeti Lapok. Szerk. és kiadó-tulajd. id. Ábrányi Kornél. XVI. évfolyam. Ára 10

Közrendészeti Lap. Szerk. Jahn Lajos; kiadó-tulajd. Jahn I. VII. évfolyam. Ára 6 frt.

Központi vasúti közlekedési közlöny. Szerk. Tettau Lázár; kiadó-tulajd. Goritschnigg Albert. VII. évfolyam. Ára 8 frt.

Magyar Themis. Szerk. dr. Fayer László; lap-tulajd. dr. Siegmund Vilmos; kiadja az Athenaeum. Ára 10 frt.

A Nép kertésze. Szerk. és tulajd. Lukácsy Sándor, Rákóc-Palotán. VI. évfolyam. Megjelenik minden hó 5-én és 20-án. Ára 3 frt.

A budapesti áru- és értékesítés árjegyzései. Kiadja a miniszteri tőzsdébiztos. IV. évfolyam. Megjelenik minden tőzsdénapon. Ára 6 frt; postán 7 frt.

Munkás Heti-Krónika. Szerk. Madarász János, kiadók Farkas Károly, Ihringer Antal és társa. IV. évfolyam. Ára 2 frt 40 kr.

Budapest fővárosi statisztikai hivatalának heti kimutatása. Szerk. és kiadja Kőrösi József statisztikai igazgató. IV. évfolyam. Ára 4 frt.

Földmészéi Érdekeink. Szerk. Mátyás Izidor; kiadó-tulajdonosok a Légrády testvérek. III. évfolyam. Ára 6 frt, a „Falusi Gazdával együtt” 8 frt.

Falusi Gazda. Szerk. Mátyás Izidor; kiadó-tulajdonosok a Légrády testvérek. III. évfolyam. Ára 2 frt.

Borászati Lapok. Szerk. dr. Entz Ferenc; kiadó-tulajdonosok a Légrády testvérek. III. évf. Megjelenik minden hó 10. és 25-én. Ára 3 frt.

Hajnal. Magyarország Nagy Orsienének védelme alatt álló szabadkőművesek közlönye. III. évf. Megjelenik havonként 2-szer. Ára 4 frt.

Magyar Tiszteisel. Szerk. dr. Perlay Mihály; kiadja az Athenaeum. III. évfolyam. Ára 6 frt.

Köszög Lapja. Lap-tulajd. dr. Dárdai Sándor. Szerk. Mészáros Károly. III. évfolyam. Ára 8 frt.

Közegészségi Lapok. Szerk.-tulajd. Széll Lajos; főmunkatársak: Kelen József és Tóthfalusi Gyula tr.-ok. III. évfolyam. Megjelenik minden hó 1-ső és 15-ik napján. Ára 5 frt.

Közelmenyek az állat- és növényhonosítás és nevelés köréből. Szerk. és kiadja Serák Károly. II. évf. Megjelenik minden hó 1-jén és 15-én. Ára 3 frt.

Szini Világ. Szerk. és lap-tulajd. Babos Károly. II. évfolyam. Megjelenik minden hó 1-én és 15-én. Ára 4 frt.

Vasut. Szerk. Oldal József; kiadók Goldstein és Ohlendorf. II. évfolyam. Ára 4 frt.

Jog és Igazság. Szerk. és tulajd. Petrovics László. I. évfolyam. Ára 8 frt.

Orpheus. Szerk. Gold János és Tisza Aladár. I. évfolyam. Megjelenik minden hó 1. és 15-én. Ára 4 frt 50 kr.

VIDÉKEN.

Bányászati és Kohászati Lapok. (Selmecz.) A m. kir. bányász-akadémia közlönye. Szerk. lovag krasnai Kerpely Antal. IX. évfolyam. Megjelenik minden hónap 1. és 15-én. Ára 6 frt.

Erdélyi Gazda. (Kolozsvár.) Az erdélyi gazdasági egyesület közlönye. Szerk. Gamauf Vilmos. VIII. évfolyam. Ára 4 frt. Az egyleti tagoknak ingyen küldetik.

A Gyakorlati Mezőgazda. (M.-Óvár.) Szerk. és kiadja Sporzon Pál. V. évfolyam. Megjelenik minden hó 10., 20. és utolsó napján. Ára 4 frt.

Történelmi Lapok. (Kolozsvár.) Szerk. és kiadó-tulajd. K. Papp Miklós. III. évfolyam. Ára 12 frt.

Természeti-Gyógyász. (Nyíregyháza.) Szerkeszti Unglerleider Jónás. III. évfoly. Megjelenik havonként 2-szer. Ára 4 frt.

Felsőmagyarországi Népgazda. (Kassa.) Szerk. és kiadó-tulajd. Steidl Bernát Camillo. III. évfolyam. Megjelenik hetenként magyar és német szöveggel. Ára 6 frt.

Alföldi Iparlap. (Szeged.) Szerk. Gelléri Mór; kiadó-tulajd. Maróczy József. II. évfoly. Ára 4 frt.

Kataszteri Kalauz. (Besztercebánya.) Szerkeszti Szalay József; lap-tulajd. és kiadó Gyürky Antal. II. évfoly. Megjelenik havonként 2-szer. Ára 2 frt.

Gazdasági Néplap. (Pécs.) A baranyamegy. gazd. egyesület hivatalos közlönye. Szerk. Liebbald Béni; kiadó Taisz Mihály. I. évfolyam. Megjelenik minden hó 15-én. Ára 1 frt. — Egyleti tagoknak ingyen küldetik.

Házi Ipar. (Besztercebánya.) Szerk. és kiadja Dvihalj Emil. I. évfolyam. Megjelenik minden hó 15. és utolsó napján. Ára 4 frt.

Összesen = 44.

VIII. Vidéki lapok (nem politikai tartalommal).

Zalai Közlöny, előbb **Zala-Somogyi Közlöny.** (Nagy-Kanizsa.) Szerk. Bátorfi Lajos; kiadó Wajdits József. XV. évfolyam. Megjelenik hetenként 2-szer. Ára 8 frt.

Borsod. (Miskolc.) Szerk. és kiadja Rácz Ádám. X. évfolyam. Ára 4 frt.

Vasmezei Lapok. (Szombathely.) Szerk. Balogh Gyula; kiadó-tulajd. Bertalanffy Imre. X. évfolyam. Megjelenik hetenként 2-szer. Ára 8 frt.

Jász-Kunok. (Jászberény.) Szerk. Golenich Károly; kiadók Polgár Ferenc és fia. IX. évfolyam. Megjelenik hetenként 2-szer. Ára 6 frt.

Kecskeméti Lapok. (Kecskemét.) Szerk. Szeless József; kiadja Gallia Péter. IX. évfolyam. Ára 5 frt.

Vásárhelyi Közlöny. (Hód-Mező-Vásárhely.) Szerk. Ábrai Károly; kiadja Vodjaner F. VIII. évfolyam. Ára 4 frt.

Szamos. (Szatmár.) Szerk. Jeney György; főmunkatárs Bihar Péter. VIII. évfolyam. Ára 4 frt.

Gömöri lapok. (Rimaszombat.) Szerk. Bernolák Nándor; kiadó-tulajd. Bernolák-Plechner Irma. VIII. évfolyam. Ára 6 frt.

Zemplén. (S.-A.-Ujhely) Szerk. és kiadó-tulajd. Borúth Elemér. VII. évfolyam. Ára 6 frt.

Nagyvárad. (Nagyvárad.) Szerk. és kiadó-tulajdonos Hügel Ottó. VII. évfolyam. Megjelenik hetenként 6-szor. Ára helyben 10 frt. postán 12 frt.

Maros. (Makó.) Szerk. Füzesséry Kálmán; kiadó-tulajdonosok Gaal László és Gömör János. VII. évfolyam. Ára 4 frt.

Sopron. Sopronmegye hivatalos közlönye. (Sopron.) Szerk. és lap-tulajd. Ballagi Károly. VI. évf. Ára 6 frt.

Székesfehérvár. (Székes-Fehérvár.) Szerk. Haty-tyuffy Dezső; kiadó-tulajd. Klöckner Péter. VI. évf. Megjelenik hetenként 2-szer. Ára 6 frt.

Hód-Mező-Vásárhely. (Hód-Mező-Vásárhely.) Szerk. H. Nagy Lajos. VI. évfolyam. Ára 4 frt.

Szabolcs. (Nyíregyháza.) Szerk. Angyal Gyula; főmunkatárs Vitéz Mihály; kiadó-tulajd. Répási István. V. évfolyam. Ára 4 frt.

Gyöngyös. (Gyöngyös.) Szerk. és lap-tulajd. Csomor Károly. V. évfolyam. Ára 6 frt.

Kecskemét. (Kecskemét.) Szerk. és kiadó-tulajd. Szűcs Ferenc. IV. évfolyam. Ára 5 frt.

Szentesi Lap. (Szentes.) Szerk. Kulinyi Zsigmond; kiadó-tulajd. Cherrier János. V. évfolyam. Ára 4 frt.

Torontál. (Nagy-Beeskerek.) Szerk. Balás Frigyes; kiadó Bleitz Fer. Pál. V. évfolyam. Ára 6 frt.

Félegyháza és Vidéke. (K.-Félegyháza.) Szerk. Meczer József; kiadó-tulajdonosok a „Lap-Szegély-egylet.” IV. évfolyam. Ára 4 frt. (I. és II. évfolyama „Félegyháza” címmel jelent meg.)

Szegedi Lapok. (Szeged.) A „Dugonics-kör” közlönye. Szerk. Szónyi Lajos; kiadó-tulajd. özv. Bába Imréné. IV. évfolyam. Ára 4 frt.

Tolnamegyei Közlöny. Szerk. Boda Vilmos. IV. évfolyam. Ára 4 frt.

Vázvidék. (Váz.) Szerk. Ompolyi. IV. évf. Ára 4 frt. (Előbb „Vázvidéki Lap” címmel jelent meg.)

Vasmezei Függlő. (Szombathely.) Főszerk. Rusa Kálmán; szerk. Práger József. IV. évfolyam. Ára 4 frt.

Baja. (Baja.) Szerk. Erdélyi Gyula; kiadó-tulajd. Paul Károly III. évfolyam. Ára 5 frt.

Bereg. (Beregszász.) Szerk. Janka Sándor, kiadó-tulajd. sa beregmezei lapkiadó-társulat. III. évfolyam. Ára 6 frt. (Megszűnt az 1-ső számmal.)

Pápai Lapok. (Pápa.) Szerk. és lap-tulajd. P. Szabó Károly. III. évfolyam. Ára 6 frt.

Szabolcsmezei és Hajdukerületi Közlöny. Vezérszerkesztő K. Imethy István. Szerk. és kiadó-tulajd. ifj. Maurer Károly. III. évfolyam. Ára 4 frt.

Vágyolgyi Lap. (Trencsén.) Szerk. és kiadó Skarnitzl X. Fer. III. évfolyam. Megjelenik hetenként egyszer magyar és német szöveggel. Ára 6 frt.

Békésmezei Közlöny. (Békés-Csaba.) Szerk. és kiadó-tulajd. dr. Báttaszék Lajos. III. évfolyam. Megjelenik hetenként 2-szer. Ára 8 frt.

Esztergom. (Esztergom.) Szerk. Ompolyi; kiadó és tulajd. Horák Egyed. III. évfolyam. Ára 5 frt.

Székesfehérvár és Vidéke. (Székes-Fehérvár.) Szerk. és kiadó-lap-tulajd. Csitári Kálmán. III. évfolyam. Megjelenik hetenként 2-szer. Ára 8 frt.

Zala. (Nagy-Kanizsa.) Szerk. Hoffmann Mór; kiadja Fischl Fülöp. III. évfolyam. Ára 5 frt.

Balaton és Vidéke. (Keszthely.) Szerk. és kiadó-tulajd. Sógör György. III. évfolyam. Ára 4 frt.

Felvidék. (Éperjes.) Szerk. Kiss Géza; kiadó-tulajd. Goldberger Jakab. II. évf. Ára 5 frt.

Gömör. (Rimaszombat.) Szerk. Beke László; kiadja Kármán Sándor. II. évfolyam Ára 6 frt.

Szabolcsi Lapok. (Nyíregyháza.) A szerkesztésért felelős Dobay Sándor kiadó-tulajdonos. II. évfolyam. Ára 4 frt.

Szatmár. (Szatmár-Németi.) Szerk. dr. Tomcsányi Imre; kiadó-tulajd. Nagy Lajos. II. évfolyam. Ára 4 frt.

Nagybánya és Vidéke. (Nagy-Bánya.) Szerkeszti Madár József; kiadó-tulajd. Huzly Károly. II. évfoly. Ára 4 frt.

Nagy-Károly. (Nagy-Károly.) Szerk. Zajáh Ferencz. II. évfolyam. Ára 4 frt.

Békési Lapok. (Gyula.) Szerk. és lap-tulajd. Elek Lajos. I. évfolyam. Ára 5 frt.

Gömöri Híradó. Előbb Rozsnyói Híradó. (Rozsnyó.) Szerk. Márton János és Beke László; kiadja Márton János. I. évfolyam. Ára 6 frt 40 kr.

Miskolc. (Miskolc.) Lapvezér dr. Bódogh Albert; szerk. Dobján László. I. évfolyam. Megjelenik hetenként 2-szer. Ára 6 frt.

Nyitrai Közlöny. (Nyitra.) Szerk. és lap-tulajd. Demjén Lajos. I. évfolyam. Ára 6 frt.

Oroszáza. (Oroszáza.) Szerk. Bakay Gyula; kiadja Böhm és társai. I. évfolyam. Ára 4 frt.

Sárrét. Előbb „Biharmegyei községi értesítő.” (Berettyó-Ujfalu.) Szerk. és kiadó-tulajd. Vass Jenő. I. évfolyam. Ára 4 frt.

Selmecz. Hontmegyei Közlöny. (Selmecz.) Szerk. és kiadja Róth Ferencz. I. évfolyam. Ára 5 frt.

Szabadkai Közlöny. (Szabadka) Szerk. dr. Fischer Lajos. I. évfolyam. Ára helyben 4 frt 40 kr; vidéken 4 frt 80 kr.

A Vándor. (Bécs.) Szerk. és kiadja Pilez Mór. I. évfoly. Megjelenik minden hónap 1., 10. és 20-án. Ára helyben 6 frt; vidékre 7 frt.

Veszprém. (Veszprém.) Szerk. Kompolthy Ti-vadar; kiadó-tulajd. Krausz Armin. I. évfolyam. Ára 6 frt.

Összesen = 50.

IX. Hirdetési lapok.

BUDAPESTEN.

Társulati Értesítő. Szerk. Ágoston Antal; kiadja a Szent-István-Társulat. IV. évfolyam. Mellékletetik a Kath. Hetilaphoz.

VIDÉKEN.

Debreczen-Nagyvárad Értesítő. (Debreczen.) Szerkesztő és lap-tulajd. Báthory Sándor. XXXIV. évf. Ára 4 frt.

Nógrádmegyei Hivatalos Hírlő. (Balassa-Gyarmat.) Kiadja a jegyzői hivatal. XIV. évfolyam.

Szepesi Értesítő. Zipszer Anzeiger. Spissky Oznamovatoly. (Lőcse.) Szerk. és kiadó Seeliger Károly. XIV. évfolyam. Ára 4 frt.

Összesen = 4.

X. Folyóiratok.

BUDAPESTEN.

Erdészeti Lapok. Az orsz. erdészeti egyesület közlönye. Szerk. Bedő Albert. XV. évfolyam. Megjelenik havonként 1-szer. Ára 5 frt.

A Magyar Tudományos Akadémia Értesítője. Kiadja a magyar tudományos akadémia. Szerk. a főtktár. X. évfolyam.

Századok. A magyar történelmi társulat közlönye. Szerk. Szilágyi Sándor. X. évfolyam. Megjelenik minden hó 12-én (aug. és szept. hónapokat kivéve.) Ára 6 frt; a társulat tagjai tagdíj (5 frt.) fejében kapják.

Szepirodalmi Csarnok. Regény-folyóirat. Szerk. és kiadja Friebeisz Ferencz. IX. évfolyam. Megjelenik havonként 2-szer. Ára 6 frt. (Különfolyamából megjelenik minden 10 napon egy füzet. Ára 4 frt.)

Az Országos Középtan Oktató-Egylet Közölye. Szerk. Négy László. IX. évfolyam. Megjelenik minden hó 1-én és 15-én, a nagy szünidőt kivéve. A tagok tagsági díj (4 frt.) fejében kapják.

Hivatalos Statisztikai Közlemények. Kiadja az országos m. kir. statisztikai hivatal. IX. évfolyam. Megjelenik minden évben 5 füzet. Ára füzetenként 1 forint.

A Magyar Mémók és Építész-Egylet Közölye. Szerkesztik Ambrozovics Béla és Ney Béla. VIII. évfolyam. Megjelenik havi füzetekben. Ára 10 frt. Tagok tagsági díjuk fejében kapják.

Természettudományi Közlöny. A magyar természettudományi társulat közlönye. Szerk. Szily Kálmán és Petrovits Gyula. VIII. évfolyam. Megjelenik havi füzetekben. Ára 5 frt.

Anyagi Érdekeink. Az országos magyar ipar-egyesület közlönye. Szerk. Mudrony Soma. VII. évfolyam. Megjelenik havi füzetekben. Ára nem tagoknak 3 frt.; a tagok ingyen kapják.

Magyar Gyorsíró. Szerk. Vándori Gusztáv. Kiadja a Tironia gyorsíró-egylet. VII. évfolyam. Megjelenik havonként. Ára 2 frt.

Távírási Közlemények. VI. évfolyam.

A m. kir. Távírási Rendeletk Tára. VI. évfolyam.

Földtani Közlöny. Kiadja a magyar honi földtani társulat. Szerkesztik Sajóhelyi Frigyes és Róth Lajos titkárok. VI. évfolyam. Megjelenik havi füzetekben. Ára 5 frt. A társulati tagok tagsági díjukban kapják.

Magyar Nyelvőr. Szerkeszti és kiadja Szarvas Gábor. V. évfolyam. Megjelenik minden hó 15-én. Ára 5 frt.

Magyar Tanügy. Szerk. Heinrich Gusztáv és Kármán Mór, kiadják Hoffmann és Molnár. V. évfolyam. Megjelenik havi füzetekben. Ára 5 frt.

Új Regény-Csarnok. Kiadja Melner Vilmos. V. évfolyam. Megjelenik havi füzetekben. Ára 6 frt.

Apolló. Zenemű-folyóirat. Szerk. és kiadja Fellegi Viktor. V. évfolyam. Megjelenik minden hó első napján. Ára 6 frt.

Budapesti Szemle. A m. t. Akadémia megbízásából szerk. Gyulai Pál, kiadja Ráth Mór. IV. évfolyam. Megjelenik 13—14 füvny, két havi kötetekben. Ára 12 frt.

Földrajzi Közlemények. Kiadja a magyar földrajzi társulat. Szerk. Berecz Antal. IV. évfolyam. Megjelenik időköz nem kötött füzetekben. Ára 5 frt. Társulati tagok tagsági díjuk fejében kapják.

Budapest fővárosi statisztikai hivatalának havi kimutatása. Szerk. és kiadja Kőrösi József statisztikai igazgató. IV. évfolyam. Ára 3 frt.

A Ludovica Académia Közölye. Szerk. és kiadja a m. kir. honvédségi Ludovica Académia tanári kara. IV. évfolyam. Megjelenik havi füzetekben. — Ára 4 frt.

Elő magyar-német „Vasúti és Gőzhajózási Kalauz.” Kiadó Goritschnigg Albert. III. évfolyam. Megjelenik havi füzetekben. Ára 4 frt.

Műpári Lapok. Szerk. Braun Adolf építész; kiadja az országos magyar ipar-egyesület. III. évfolyam. Megjelenik havi füzetekben. Ára az ipar-egyesület tagjainak 5 frt.; nem tagoknak 6 frt.

Magyar Igazságügy. Szerk. dr. Löw Tóbiás; kiadja Zilahy Sámuel. Megjelenik havi füzetekben. Ára 8 frt.

Ottom. Szépirodalmi és ismeretterjesztő havi közöly. Szerk. Szana Tamás; kiadja Aigner Lajos. III. évfolyam. Megjelenik havi füzetekben. — Ára 8 frt.

Pénzügyi Közlöny. Kiadja a m. kir. pénzügyminiszterium. III. évfolyam. Megjelenik havonként egyszer. Ára 2 frt 10 kr.

A magyar izr. országos tanító-egylet Értesítője. Szerk. Seligman Eléazár. II. évfolyam. Megjelenik havonként. Ára 1 frt.

Rendelti Közlöny. A m. kir. honvédség számára. Megjelenik havonként. II. évfolyam.

Irodalmi hírdető. Literarischer Anzeiger. Kiadja Zilahy Sámuel. I. évfolyam. Megjelenik havi számokban. Ára 1 frt.

Egészségi és életmentési Tanácsadó magyar családok számára. Szerk. dr. Kelen József. I. évfolyam. Megjelenik havonként egy szám. Ára 2 frt.

Magyar közlekedésügy. Szerk. Wühl Jákó; kiadja Aigner Lajos. I. évfolyam. Megjelenik havi füzetben. Ára 6 frt.

Műgytemi Lapok. A matematika, természet-tudományok és a technikai tudományok elmélete köréből. Szerk. és kiadják: Hunyady Jenő, König Gyula, Kruspér István, Szily Kálmán, Stoeck József és Wartha Vincez műgytemi tanárok. I. évfolyam. Megjelenik — július és augusztus kivételével — minden hónap 15-én. Ára 4 frt.

VIDÉKEN.

Falusi Prédikációk. (Pécs.) Szerk. és kiadja Mendik Ágost. XII. évfolyam. Megjelenik havi füzetekben. Ára 3 frt.

Társulati Értesítő mint Jézus szívének hírnöke. (Kaloeca.) Szerk. és kiadja Kubinsky Mihály kanonok. IX. évfolyam. Megjelenik minden hóban egyszer. Ára 1 frt.

Új Magyar Sion. Egyházi-irodalmi folyóirat. (Esztergom.) Szerk. Zádori János. VII. évfolyam. Megjelenik havi füzetekben. Ára 6 frt.

Magyar Protestans Egyházi és Iskolai Függlőmező. (Debreczen.) Szerk. és kiadja Révész Imre. VII. évfolyam. Megjelenik havi füzetekben. Ára 4 frt.

Gazdasági Értesítő. (Temesvár.) A temesvári gazdasági egyesület közölye. Szerk. és kiadók Molry és Graffy Kálmán. VII. évfolyam. Megjelenik havonként kétszer. Ára 5 frt.; társulati tagoknak és tanítóknak 4 frt.

Katholikus Lelkipásztor. (Esztergom.) Szerk. Zádori János. VI. évfolyam. Megjelenik minden két hóban. Ára 6 frt.

Keresztény Magvető. (Kolozsvár.) Szerkesztik és kiadják Ferencz József és Simén Domokos. VI. évfolyam. Megjelenik kéthetenként. Ára 2 frt.

Közlemények a debreczeni Gazdasági Egyesület köréből. (Debreczen.) Szerk. Békessy László. IV. évf. Megjelenik havonként. Ára 2 frt 40 kr.

A Katholikus Világ. (Kassa.) Szerk. és kiadja Répászy Mihály. III. évfolyam. Megjelenik havi füzetekben. Ára 6 frt.

Erdélyi Múzeum. (Kolozsvár.) Az erdélyi Múzeum-Egylet megbízásából szerk. Finály Henrik. III. évf. Megjelenik havonként. Ára 1 forint 15 kr.

Tanügyi Füzetek. (Pécs.) Szerk. Warga Ferencz; főmunkatársak Schultz István és Schmidt Boldizsár. III. évfolyam. Megjelenik minden hó 15-én. Ára 2 frt.

Régészeti és Történelmi Közlemények. A biharmegyei régészeti és történelmi egyesület közölye. (Nagy-Várad.) Szerk. ifj. Gyolokay Lajos titkár. II. évfolyam. Megjelenik havonként.

Történelmi és régészeti Értesítő. (Temesvár.) Szerk. Jankó Károly és Miletz János. II. évfolyam. Megjelenik évnegyedes füzetekben. A társulat tagjai ingyen kapják.

Irodalmi Értesítő. (Esztergom.) Szerk. Maszlachy Xav. Ferencz és Seda Ernő; kiadja Buzarovics Gusztáv. II. évfolyam. Megjelenik minden hó elején 1 szám. Ára 1 frt.

Egyházi jogi tár. (Temesvárt.) Szerk. dr. Csiky Gergely. II. évfolyam. Megjelenik havi füzetekben. Ára 4 frt.

Győri Gyorsíró Közlöny. (Győr.) Szerk. Leszlényi Imre. II. évfolyam. Megjelenik havonként. Ára 2 forint.

Irodalmi Szemle. (Eger.) Szerk. és kiadja Luga László. I. évfolyam. Megjelenik a hónap 1-jén. Ára 1 frt. 20 kr.

VASÁRNAPI UJSÁG.

Astrapé. Villám. (Igló.) Szerk. Petri Gyula; kiadja az iglói gyorsíró kör. II. évfolyam. Megjelenik havi füzetekben. Ára 1 frt. 20 kr.

Összesen = 50.

XI. Vegyes melléklapok.

BUDAPESTEN.

Mulattató. VIII. évfolyam. Megjelenik hetenként egyszer mint a „Magyar Néplap” társlapja. Szemészet és Képezésképzési és Törvényszéki Orvos-tan. Az „Orvosi Hetilap” mellékletei.

Alamoros. A „Gyógyászat” havi melléklete.

Curiai Határozatok. A „Jogtudományi Közlöny” melléklapja.

Középtanodai Rendeletk Tára. Az országos Középtanodai tanáregylet közölyének hivatalos része és havi melléklete.

A Budapesti Közlöny Hivatalos Értesítője. V. évfolyam. Megjelenik hetenként hatszor.

A m. kir. belügyminiszterium Rendőri Közölye. A „Közrendészeti Lap” melléklete.

Magyar Gazda. Szerk. Mátyás Izidor. IV. évfolyam. Megjelenik minden hó elején mint a „Politikai Újdonságok” melléklapja.

A Pesti Napló közgazdasági melléklete. II. évfolyam. Megjelenik minden hó 16-án.

A Lámpás havi melléklete.

Összesen = 11.

1875-ben megszűnt lapok és folyóiratok.

I. Politikai napilapok: 1. Magyar Ujság. 2. Reform. 3. Magyar Politika. 4. Közérdek. 5. Jelenkor. **II. Politikai hetilapok:** 6. Szabad Polgár. **IV. Egyházi és iskolai lapok:** 7. Nevelési Szak-közöly. 8. Néptanoda (M.-Vásárhely). 9. Füzér. 10. Egyetem Híradó. **V. Szépirodalmi és vegyes tartalmu lapok:** 11. A Divat. (A Nefelejts-csel egyesült.) 12. Polgár. 13. Riadó. **VI. Humorisztikus lapok:** 14. Bolond Miska. 15. Mátyás Déák. 16. Kortés. 17. Futó Bolond. (Gyula). 18. Garabonczás Diák. **VII. Szaklapok:** 19. Hasonszervi Lapok. (Mint évkönyv jelenik meg.) 20. Kézműiparosok Lapja. 21. Posta és Távíradó Közöly. 22. Életmentés és egészség. 23. Végrehajtók Lapja. 23. Magyar Jégző. **VIII. Vidéki lapok** (nem politikai tartalommal): 24. Váz. 25. Nyitra. 26. Rozsnyói Híradó. 27. Szabadka. 28. Székelyvilág. 29. Szigeti Lapok. 30. Szegedi Közlöny. 31. Biharmegyei Községi Értesítő. 32. Komárom. (Ujabbán megszűntek: 49. Békés. 50. Losoncai lapok.) **X. Folyóiratok:** 33. Katholikus kérdések. 34. Képes Regénytár. 35. Legújabb Külföldi Regény-Csarnok. 36. Irodalmi Értesítő. 37. Nemzetgazdasági Szemle. 38. Kezdd gyorsíró. 39. Gyorsírási Könyvtár. 40. Európa. 41. Szellemvilág. 42. Siket-némák Lapja. **XII. Vegyes melléklapok:** 50. Gyermekebarát. 44. Gyakorló Gyorsíró. 45. Iparosok Érdekei. 46. Gazdasági Függlő. 47. Tanügyi Ellenőr. 48. Regélő.

Megszűnt összesen 50 hirlap és folyóirat. (1874-ben megszűnt 38.)

1875 folytán és 1876 elején keletkezett lapok és folyóiratok.

I. Politikai napilapok: 1. Kelet Népe. **II. Politikai hetilapok:** 2. Szabadság. 3. Ujvidék. **IV. Egyházi és iskolai hetilapok:** 4. Képes Gyermekevilág. 5. Székely Tanügy. **V. Szépirodalmi és vegyes lapok:** 5. Lámpás. 7. Pestmegyei Közlöny. 8. Alföldi Nővilág. **VI. Humorisztikus lapok:** 9. Charivari. 19. Bolond Istók. 11. Papagály. **VII. Szaklapok:** 12. Jog és Igazság. 13. Orpheus. 14. Gazdasági Néplap. 15. Házi Ipar. 16. Kataszteri Kalauz. **VIII. Vidéki lapok** (nem politikai tartalommal): 17. Balaton és Vidéke. 18. Békési Lapok. 19. Gömöri Híradó. 20. Miskolc. 21. Nagybánya és Vidéke. 22. Nagy-Károly. 23. Nyitrai Közlöny. 24. Oroszáza. 25. Sárrét. 26. Selmecz. 27. Szabadkai Közlöny. 28. A Vándor. 29. Veszprém. **X. Folyóiratok:** 30. Magyar izr. országos tanító-egylet Értesítője. 31. Egészségi és életmentési Tanácsadó. 32. Irodalmi Hírdető. 33. Magyar közlekedésügy. 34. Műgytemi Lapok. 35. Rendeletk Közlöny. 36. Irodalmi Értesítő (Esztergom). 37. Egyházi jogi tár. 38. Irodalmi Szemle. 39. Astrapé. 40. Régészeti és Történelmi Közlemények. 41. Győri Gyorsíró. 42. Lányok Lapja. **XI. Vegyes melléklapok:** 43. Pesti Napló közgazdasági melléklete. 44. Lámpás havi melléklete.

VASÁRNAPI UJSÁG.

Összesen 44 hirlap és folyóirat keletkezett múlt évi hirlapkimutatásunk óta. (1874. folytán és 1875 elején keletkezett 61.)

Összevont átnézet.

Hirlapiradalmunk számarányát 1875. és 1876. elején következő kimutatásban tüntethetjük föl:

	1875 elején	1876 elején
I. Politikai napilapok	17	13 — 4
II. Politikai hetilapok	25	27 + 2
III. Vegyes tartalmuképes lapok	2	2
IV. Egyházi és iskolai lapok	22	22
V. Szépirodalmi és vegyes tartalmu lapok	11	11
VI. Humorisztikus lapok	6	6
VII. Szaklapok	46	44 — 2
VIII. Vidéki lapok (nem politikai tartalommal)	48	50 + 2
IX. Hirdetési lapok	5	4 — 1
X. Folyóiratok	49	50 + 1
XI. Vegyes melléklapok	15	11 — 4
Összesen	246	240 — 6

Helyek szerint osztályozva 1876. elején megjelent: Budapest 118, Aradon 1, Baján 1, Balassa-Gyarmaton 2, Bécsben 1, Békés-Csabán 1, Beregszászon 1, Berettyó-Ujfalun 1, Besztercebányán 2, Debreczenben 7, Egerben 6, Eperjesen 1, Esztergomban 4, Félegyházán 1, Gyöngyösön 1, Győrött 3, Gyulán 1, Hód-Mező-Vásárhelyen 2, Iglón 1, Jászberényben 1, Kalocsán 1, Kaposváron 1, Kassa 4, Kecskeméten 2, Keszthelyen 2, Kolozsvárt 9, Lőcsén 1, Makón 2, M.-Óvárott 1, Máramaros-Szigeten 1, Maros-Vásárhelyen 2, Miskolczon 2, Nagy-Bányán 1, Nagy-Beeskerekben 1, Nagy-Kanizsán 2, Nagy-Károlyban 1, Nagy-Váradon 4, Nyíregyházán 4, Nyitrán 1, Orosházán 1, Pápán 1, Pécsen 5, Pozsonyban 1, Rimaszombatban 2, Rozsnyón 1, Sátoralja-Ujhelyben 1, Selmeczen 2, Seps-Szent-Györgyön 2, Sopronban 2, Szabadkán 1, Szatmárt 1, Szatmár-Németiben 1, Szegedben 4, Szegzárdon 1, Székely-Udvarhelyen 1, Székes-Fehérvárott 3, Szentesen 2, Szombathelyen 2, Temesvárott 4, Trencsénben 1, Váczott 1, Veszprémben 1, Ujvidéken 1, Ungvárt 1.

Összesen 1876. elején a fővárosban 118, a vidéken 62 helyen 121 és 1 külföldön jelent meg. (Míg a múlt 1875. év elején Budapest 133, és 56 vidéki városban és falun 146 hirlap és folyóirat adatott ki.)

Az első magyar hirlap 1780. jan. 1-jén jelent meg Pozsonyban (Ráth Mátyás „Magyar Hirmondó-ja.” Budapest 1806. jul. 2-án indult meg az első magyar hirlap („Hazai Tudósítások,” szerk. Kulcsár István.)

1830-ban 10 magyar hirlap és folyóirat jelent meg.

1840. elején 26 magyar lap volt hazánkban. 1847-ben 33.

1848—49-ben 80 magyar hirlap jelent meg. 1850. elején 9 lap adatott ki magyar nyelven. 1854. márcz. 5-én, mikor a Vasárnapi U

Irodalom és művészet.

Uj könyvek. A Franklin-társulat kiadásában újabbban megjelentek: 'Karcoképek az ország városából'...

A természettudományi társulat kiadványai. A természettudományi társulat kiadványai...

Nemzeti színház. Jan. 17-én Wilbrandt 'Arria és Messalina' című tragédiája került először színpadra...

Közintézetek, egyletek. A magyar tud. akadémia I. osztályának jan. 17-én tartott ülésén Pulszky Ferenc elnökölt...

teket, hanem Nagy Pál beszédének volt egy érdekes mozzanata, melyet Szilágyi nem említett fel...

A természettudományi társulat jan. 19-én tartotta évi közgyűlését. Than Károly elnöke alatt. Mindenekelőtt Szily Kálmán titkár tett jelentést...

Az egyetemi könyvtár díszes új palotáját közelebb vizsgálta meg a közoktatási miniszter által...

A berlini magyar egyesület jan. 10-dikén tartó tisztújító közgyűlését, melyen azon örvendetes eredményt tudatta a választmány...

Egyház és iskola.

A budapesti egyetemen a Toldy Ferenc halála által megirított magyar irodalmi tanszék két részre fogják osztani...

Főpapi játékonyság. Schlauch Lőrincz szatmári püspök mult évben egyházi és iskolai czélokra segélyezésre stb. összesen 33,554 forintot adományozott...

Mi ujság?

A Duna áradása élénken foglalkoztatja most a főváros közönségét, s még inkább az árvízbizottságot. A folyam, lassan bár, de egyre nőtt a hétén...

A király b. Mondel főszárnysegéd kíséretében szerdán délelőtt meglátogatta a Rókus-kórházat, hol a főpolgármester, a polgármester s az összes kórházi orvosok fogadták...

A királyné Münchenbe, hová beteg édes anyja meglátogatására utazott, hétfőn reggel érkezett meg. Pestetich grófnő, Nopca főudvarmester és tizennegy tagból álló személyzet kíséretében...

Az elmaradt udvari bálnak senki sem örült, csak az Elisabethum árvalányai és az angol kisasszonyok növendékei. A királyné ugyanis meghagyta, hogy a bálna készített czukorképek és befőttek egy részét küldjék az árvalányok...

Az 'Irók és művészek' báljának jótékony czéljaira a király, a maga és a királyné nevében, 100 frtot küldött...

Mária Valéria főhercegnő, mint a 'K. Népe' beszéli, nagyon szereti, ha kiköszörése alkalmával a díszörög zenével tiszteleg neki...

Jócai Mórnak a bukovinai jözssefalvi magyarok újévi 'festékes' nevű török szünyeget küldte ajándékba...

A nemzeti múzeum régiségtári osztályában megüresedett segédkiosztó Csobor Béla, bicskei r. k. segédelkész nevezetett ki.

A margitszigeti híd teherpróbáját megkezdték e héten. Az egész híd tele van rakva vasakkal, melyek egyik ivról a másikra kocsiakon átvihetők...

Honvéd-émlékoszlop. A nagysarlói csatában 1844. apr. 19-én elesett honvédek emlékére pompás gránit emlékoszlopot emelnek...

Mihály szerb fejedelem özvegye, Hunyady Julia grófnő, e napokban a nyitramegyei Ivánkán tartó esküvőjén Avenberg Károly herceg, közös hadseregbeli tiszttel...

A métermértékek készítése némely gyáraknak busás jövedelmet hozott. A Schlick-fele vasöntő részvénytársaság a mértékgyarásból százezrekre menő üzletet csinált...

A 'Vasárnapi Ujság' előfizetőinek tetemes megszaporodása folytán e lap f. évi 2-ik száma kiadó-hivatalunkban elfogyván: azon t. előfizetőktől, kik a lapokat meggyűjténi nem szokták...

Halálozások.

Ormai Ferenc, a nemzeti színház operájának derék tagja, aki Radnótfay igazgatása alatt a nemzeti színház népszerűségének volt, később elsőrendű operaszerepeket, több pedig csak kisebb...

HETI-NAPTÁR.

Table with columns for months (Január, Február, Május, Szeptember), days of the week, and religious observances (N. sz., H. sz.).

Az ember hatalma. Föl fogjuk használni. — Selmezz. Gy. L. A csinos rajzot örömmel vettük, s várjuk társait is.

Kassa. Ifjúsági irodalmunkról többet, érdemlegesebben és tartalmasabban kellene s lehetne mondani, mint e néhány megjegyzés, melyen nagyon is megéri az alkalmasság és czélatosság...

A viharhoz. Valóban szépen versel, s ez az első, a mit önkénytelen is megjegyeztünk. E részben csak az az egy sor rí ki, a hol e helyett (most magyarosan így kellene) 'ugyis utolszor sújtas' vagy 'sujatom tetőd', a mi ugyan csak magyarul, nehékes és a sok t miatt fahangu is...

Előfizetési fölhívás

VASÁRNAPI UJSÁG

POLITIKAI UJDONSÁGOK

1876. évi folyamára.

Ismeretterjesztő és politikai hetilap. — Az egyik számos eredeti képpel illusztrálva; a másik a 'Magyar Gazda' című gazdasági lappal s rendkívüli mellékletekkel bővítve.)

Előfizetési föltételek:

Postai széküldéssel vagy Budapestén házhoz hordva a Vasárnapi Ujság és Politikai Ujdonságok együtt:

Egész vve 12 ft. Félévre 6 "

Csupán a Vasárnapi Ujság:

Egész évre 8 ft. Félévre 4 "

Csupán a Politikai Ujdonságok:

Egész évre 6 ft. Félévre 3 "

Az előfizetések legzélszerűbben postautalvány által eszközölhetők.

A Vasárnapi Ujság és Politikai Ujdonságok

kiadóhivatala (Budapest, egyetem-utca 4. sz. a.)

Felelés szerkesztő: Nagy Miklós. (L. Egyetem-tér 2. sz.)

Nyilt-tér.*

Dr. Sugár, m. t. főorvos,

Ricord tanárnak egykor segédorvosa Párisban, rendel, mint ezültk. BUDAPEST, uj-bécsi-utca 6-dik szám alatt. Uraknak: 11 óráig; hölgyeknek: 2-3-ig. Megkereshető levél által is.

* Az e rovat alatt közöltektért a szerkesztőség csupán a sajtótörvények irányában vállal felelősséget.

Tartalom.

II. Rákóczy Ferenc és Zrínyi Ilona sirja (képpel). — Egy ismeretlen költőné a mult századból. — A csudálatos történet (folyt.). — Svájci képek (képpel). — A magyar tudományos akadémia alapítása. — Egyiptom a legújabb korban. — Strogoff Mihály utazása (képpel). — Egyveleg. — Melléklet: A magyar hírlapirodalom 1876. — Irodalom és művészet. — Közintézetek, egyletek. — Egyház és iskola. — Mi ujság? — Halálozások. — Szerkesztői mondanivaló. — Sakkjáték. — Nyilt-tér. — Heti-naptár.

